

►► **Глобално проучване
отчита високо
признание на идеите на
Си Дзинпин
и на социализма с
китайска специфика**

Институтът „Глобал Таймс“ се допита с представителна анкета до гражданите на 46 държави от Запада, БРИКС и АСЕАН.

2

►► **Специален доклад:
Форматите ШОС и БРИКС
демонстрират нов модел
на световен ред**

Срещата на върха на Шанхайската организация за сътрудничество, проведена в Тиендзин, даде мощен тласък в развитието на многополярните световни институции.

4

От редактора

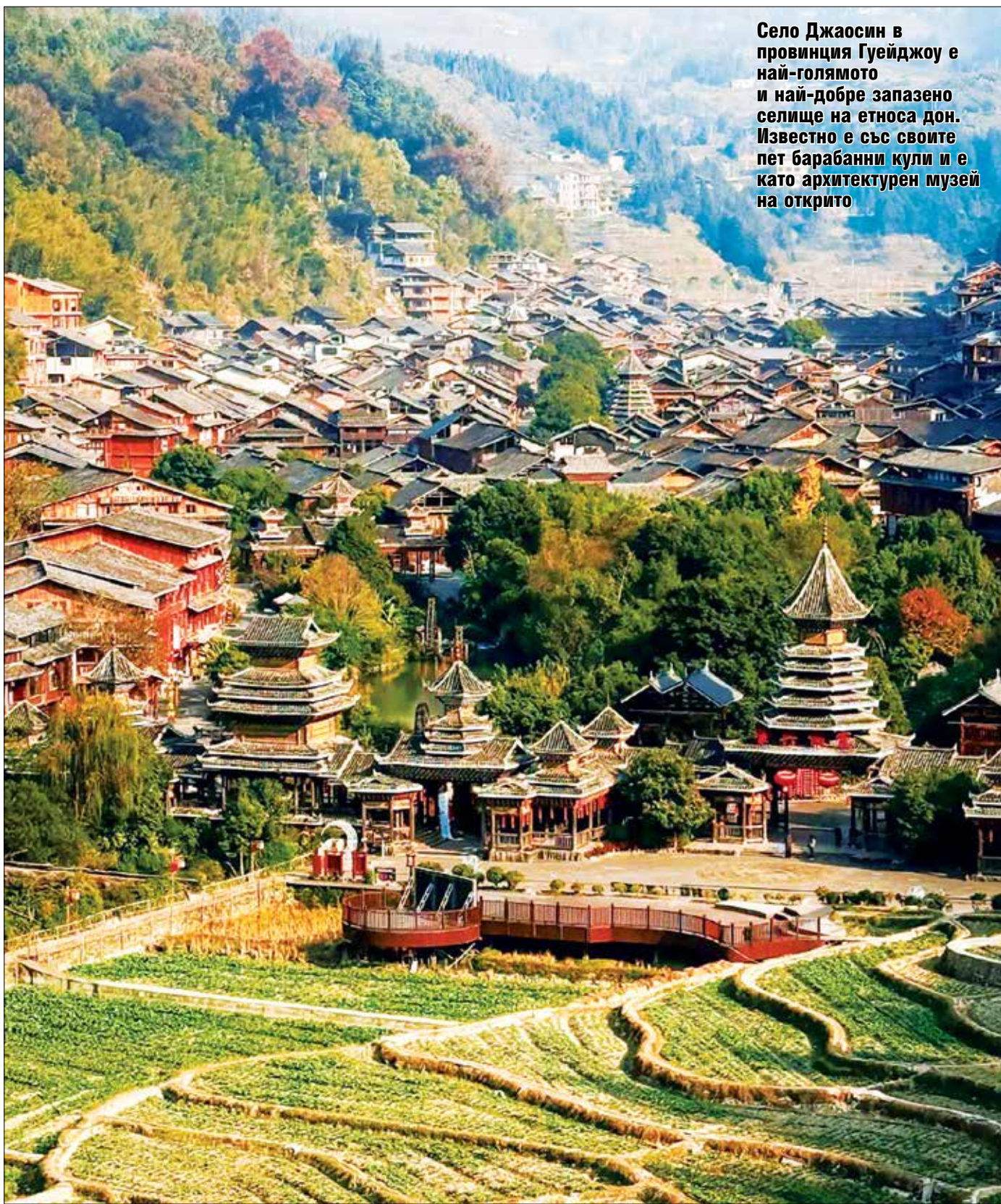
Китай ни дава ценен пример

В Пекин Комисията за проверка на партийната дисциплина към ЦК на ККП проведе пленум. На него генералният секретар Си Дзинпин произнесе реч, в която призова за по-решително продължаване на безкомпромисната борба срещу корупцията, за да се осигури изпълнението на целите и задачите през периода на 15-ата петилетка.

Ярката и категорична позиция на китайския лидер срещу корупцията не е нова, нито неочаквана – още от първия ден на своя мандат той е превърнал битката срещу корупцията в лична и политическа кауза! И то не на думи, а с реални, конкретни и системни мерки. И с честен подход. За разлика от други страни, в Китай мерките срещу подкупни служители на държавата и бизнеса са изключително строги и именно затова – действащи и дисциплиниращи! Социалистически Китай и неговият лидер не делят служителите на „наши“ и „ваши“, не правят компромис на базата на партийна принадлежност, а обратното – проявяват именно към „своите“ най-голямата строгост на Закона, ако тръгнат по кривия път. Председателят Си, като истински стратег, разглежда корупцията преди всичко като пречка пред стопанското развитие, от което пък страда целият народ и неговото благополучие. Тоест корупцията не е само правен и политически, а и социален проблем!

В България корупцията на всички нива, особено по високите етажи на властта, е огромен бич за обществото, а справедливостта остава мираж, в Китай има осъдени висши чиновници, а у нас – нито един за 35 години. Ето как Китай ни дава отличен пример не само в икономическото и технологично развитие и социалната политика, но и в тази сфера!

Д-р Теофан ГЕРМАНОВ

Село Джаосин в провинция Гуйджоу е най-голямото и най-добре запазено селище на етноса дон. Известно е със своите пет барабанни кули и е като архитектурен музей на открито

**Новогодишните
пътвания в Китай**

13

**Изящни артефакти от
времето на династия Тан**

14

Глобално проучване отчита високо признание на идеите на Си Дзинпин и на социализма с китайска специфика

Институтът „Глобал Таймс“ се допита с представителна анкета до гражданите на 46 държави от Запада, БРИКС и АСЕАН

През 2025 г. светът претърпява ускорена трансформация на фона на нарастваща турбулентност и несигурност. Взаимосвързаността между развитието на Китай и глобалния пейзаж продължава да расте, като Китай оказва все по-дълбоко и положително влияние върху глобалния растеж, технологичната трансформация и глобалното управление. За да наблюдава непрекъснато как Китай се възприема от света, „Глобал Таймс“ отново стартира „Глобално проучване за впечатлението и разбирането за Китай“, обхващащо 46 държави и около 51 700 респонденти, за да се разбере обективно, всеобхватно и точно как чуждестранната общественост възприема, разбира и оценява Китай.

Извадката от изследваните държави включва 15 развити и 31 развиващи се държави, обхващащи представителни държави от всички континенти, както и държави от Г-20, девет от БРИКС и 10 държави – членки на АСЕАН. Самият Китай не е включен.

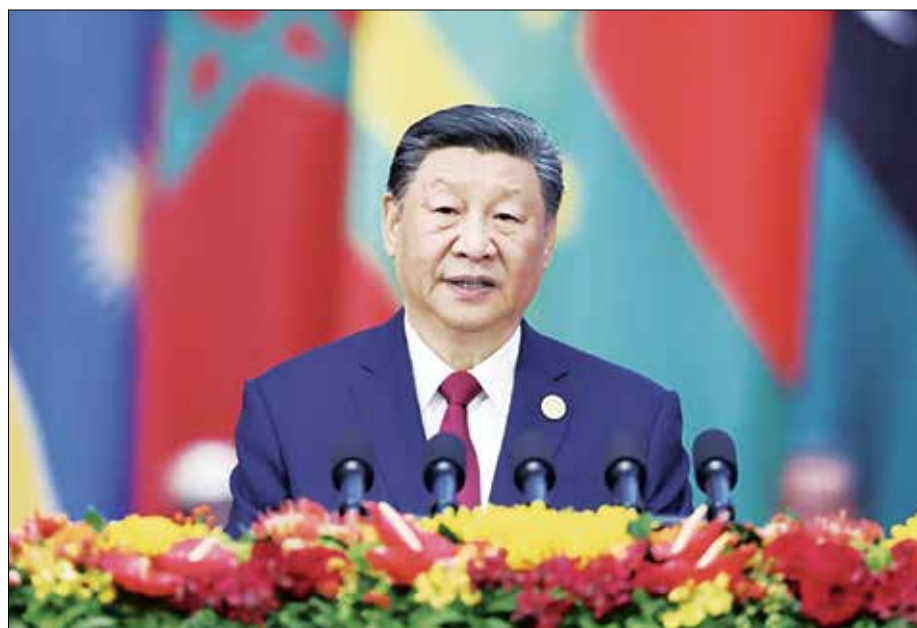
Проучването е проведено от август до октомври 2025 г. и са събрани общо 51 689 валидни извадки.

Това проучване е избрало няколко ключови концепции от „Мисълта на Си Дзинпин за социализма с китайски специфики в нова ера“ и е попитало чуждестранни респонденти за техните мнения.

„Изграждане на общност със споделяне бъдеще за човечеството“ и екологичната максима „бистри води и буйни планини са безценни активи“ получиха одобрение от близо 80 процента от международните респонденти, докато „напредък към пълно и строго партийно самоуправление“, „по-нататъшно задълбочаване на реформите всеобхватно“ и „философия за развитие, ориентирана към хората“ получават над 70 процента признание. Процентът на одобрение за горните пет концепции надхвърля 80 сред респондентите от развиващите се страни и надхвърля 60 процента в развитите страни.

Инициативата за глобално развитие, Инициативата за глобална сигурност, Инициативата за глобална цивилизация и съвместната инициатива „Един пояс, един път“, предложени от китайския президент и лидер на ККП Си Дзинпин на международната общност, имат доверието на над 70% от чуждестранните респонденти, което е по-високо от това през 2024 г.

Концепциите и практиките за управление на Китай, включително прилагането на духа на осемточковото решение на централното партийно ръководство за подобряване на поведението на работата и формулирането на петгодишни планове, получават също солидно международно признание.

Според данните близо 70 процента от чуждестранните респонденти имат положително отношение, съгласявайки се, че „членовете на управляващата партия във всички страни трябва да бъдат подложени на по-високи стандарти от обикновените граждани“

или „строгите стандарти за членовете на управляващата партия са от съществено значение“. Този дял достига или надвишава 70 процента в страните от БРИКС, страните от АСЕАН и африканските страни, и надхвърля 60 процента в европейските и близоизточните страни.

2025-а бележи последната година от 14-ия петгодишен план на Китай (2021 – 2025) и планът за 15-ия петгодишен план (2026 – 2030) вече се разгръща. Това проучване представя опита на Китай в развитието при формулирането и прилагането на петгодишни планове. Повече от три четвърти от чуждестранните респонденти имат обективно и положително разбиране и оценка на практиката, като се съгласяват, че „това е важен механизъм в икономическото и социалното развитие на Китай“, и признават, че формулирането на петгодишни планове е „подход, който правителството на моята страна би било добре да възприеме“. В страните от БРИКС, от Близкия изток, от АСЕАН, както и в африканските страни това признание надвишава 80 процента.

Данните от проучването показват, че над 80 процента от чуждестранните респонденти дават положителни оценки за икономическия растеж на Китай през 2025 г.

Пропорцията е 75 процента в развитите страни и достига 86 процента в развиващите се страни. Близо 90 процента от анкетираните са изразили съгласие и доверие в тенденциите за продължаващ икономически растеж на Китай през следващите 10 години, като делът в развиващите се страни е с близо 20 процентни пункта по-висок, отколкото

в развитите страни. Близо 80 процента от чуждестранните респонденти признават, че цялостната национална сила на Китай се увеличава, което е увеличение с 8 процентни пункта спрямо 2024 г.

Повече от 80 процента от анкетираните оценяват икономическите и технологичните предимства на Китай като „силни“, като и двете числа се увеличават в сравнение с предходната година.

Данните от проучването показват, че близо 70 процента (69%) от чуждестранните респонденти имат благоприятно впечатление за Китай, което е с 6 процентни пункта повече от 2024 г. Благоприятното отношение към Китай надхвърля 70 процента в страните от Близкия изток и страните – членки на АСЕАН, и се доближава или надвишава 80 процента в страните от БРИКС и Африка. Делът на респондентите, които имат „добро“ общо впечатление за Китай (64%) и китайския народ (66%), се увеличава съответно с 5 и 10 процентни пункта в сравнение с 2024 г. Делът на респондентите с благоприятно мнение за науката и технологиите на Китай достига 80 процента, докато над три четвърти гледат положително на трудолюбивия и иновативен дух на китайския народ. Чрез статистически анализ е установено, че ключовите думи, които най-често се свързват с Китай от чуждестранните респонденти през 2025 г., включват: икономика, технологии, наука, развитие, сила, добро, култура, напредък и иновации.

Над 90 процента от чуждестранните респонденти са изразили интерес към Китай, като над 40 процента показват високо ниво на интерес.

Съгласно политиката за безвизов транзит три четвърти от чуждестранните респонденти са изразили желание да посетят Китай в бъдеще, което е увеличение в сравнение с 2024 г.

Над 60% очакват Китай да играе по-голяма роля в насърчаването на разрешаването на международни горещи въпроси като кризата в Украйна, конфликта между Палестина и Израел и конфликта между Израел и Иран. Повече от 70%

от анкетираните очакват Китай да участва повече в международните дела или да играе по-голяма роля в бъдеще, което е увеличение в сравнение с предишни години.

Близо 60% (58%) от чуждестранните респонденти очакват бъдещият международен ред да бъде равноправна и подредена многополюсна световна система, в която всяка държава участва равноправно в международните дела.

В сравнението „за коя държава имате по-благоприятно мнение, Китай или САЩ?“, делът на международното обществено мнение, избиращо Китай, е 39%, което е 1,5 пъти повече от избора на САЩ (26%), докато делът на избиращите и двете е приблизително еднакъв (25%). В сравнение с 2024 г. делът на избиращите по-висока благосклонност към Китай се е увеличил с 9 процентни пункта, докато този за САЩ е намалял с приблизително 8 процентни пункта.

Налагането на допълнителни високи тарифи от правителството на САЩ в световен мащаб предизвиква широко разпространено безпокойство и критики, като 63% от международните респонденти изразяват критично несъгласие, разглеждайки го като „очевиден акт на едностранна хегемония“, „регресивен ход“ или „подкопаване на международните търговски правила“.

Що се отнася до определени външни политики и действия на правителството на САЩ (като например твърдението за връщане на Панамския канал, претенции за суверенитет над Гренландия, провеждане на военни удари срещу Иран и заявяването, че „ако не си на масата в международната система, ще бъдеш в меното“), близо 70% от международните респонденти смятат, че те ще имат отрицателно въздействие върху международната общност.

Данните от проучването показват, че над две трети от международните респонденти се надяват, че отношенията на страната им с Китай ще се подобрят в бъдеще, което е с приблизително 5 процентни пункта повече в сравнение с 2024 г. Това е около 80 процента в африканските страни, страните от Близкия изток и страните от БРИКС, и надхвърля 60 процента в страните членки на АСЕАН, и европейските страни.

В сравнение с 2024 г. делът на общественото мнение в страните от Близкия изток и БРИКС, които се надяват на по-добри отношения с Китай, се е увеличил с 10 процентни пункта.

Освен това демографският анализ на данните от проучването показва, че сред чуждестранните респонденти по-младите групи и високообразованите групи са по-заинтересовани от Китай, по-склонни са да се ангажират със страната, имат по-голяма благосклонност и по-силно признание за нея. Това е в съответствие с констатациите от глобалното проучване на общественото мнение през 2024 г.

习近平在二十届中央纪委五次全会上发表重要讲话

中共中央总书记、国家主席、中央军委主席习近平12日上午在中国共产党第二十届中央纪律检查委员会第五次全体会议上发表重要讲话。他强调，要坚持和加强党的全面领导，以更高标准、更实举措推进全面从严治党，更加坚决有力地贯彻落实党中央重大决策部署，更加科学有效地把权力关进制度笼子，更加清醒坚定地推进反腐败斗争，为实现“十五五”时期目标任务提供坚强保障。

中共中央政治局常委李强、赵乐际、王沪宁、蔡奇、丁薛祥出席会议。中共中央政治局常委、中央纪律检查委员会书记李希主持会议。

习近平指出，2025年，党中央深入推进党风廉政建设和反腐败斗争，取得显著成效。强化政治监督，深化政治巡视，有力保障党中央重大决策部署贯彻落实；扎实开展深入贯彻中央八项规定精神学习教育，推动全党进一步改作风树新风；保持反腐败高压态势，推进风腐同查同治，深化整治群众身边不正之风和腐败问题，着力铲除腐败滋生的土壤和条件。

习近平强调，贯彻落实党中央重大决策部署，是维护党中央权威和集中统一领导的根本要求，也是党和人民事业不断发展进步的重要历史经验。“十五五”时期是基本实现社会主义现代化夯实基础、全面发力的关键时期，各级党组织和广大党员、干部要增强政治责任感、历史使命感，以实际行动贯彻落实好党的二十届四中全会各项决策部署。要紧紧围绕贯彻新发展理念、推动高质量发展、加快构建新发展格局，聚焦建设现代化产业体系、因地制宜发展新质生产力、建设全国统一大市场、扩大高水平对外开放、扎实推进全体人民共同富裕、常态化防止返贫致贫、化解地方政府隐性债务、加强生态环境保护、统筹发展和安全等任务要求，加强具体化、精准化、常态化的监

1月12日，中共中央总书记、国家主席、中央军委主席习近平在中国共产党第二十届中央纪律检查委员会第五次全体会议上发表重要讲话。李强、赵乐际、王沪宁、蔡奇、丁薛祥、李希出席会议。

督检查，用好巡视成果、强化整改监督，保障党中央重大决策部署落到实处。各地区各部门要结合实际，认真探索贯彻落实党中央重大决策部署的有效方法和途径。今年地方将开始换届，要把真正忠诚可靠、表里如一、担当尽责的好干部用起来。

习近平指出，党的自我革命重在治权，把权力关进制度笼子是新时代全面从严治党的一项重要任务。党的十八大以来，党中央以制定实施中央八项规定开局破题，立铁规矩、强硬约束，推动党风政风焕然一新。把权力关进制度笼子，既要不断完善制度规定，使制度密而不繁、有效管用，又要着力提高制度执行力，增强刚性约束。要坚持法规制度面前人人平等、遵守法规制度没有特权、执行法规制度没有例外，确保制度规定真正成为带电的高压线。“一把手”要带头执行制度。要加强法规制度宣传教育，引导党员、干部懂法纪、明规矩、知敬畏。要进一步提高党务、政务的透

明度，让权力在阳光下运行。

习近平强调，腐败是党和国家事业发展进程中的拦路虎、绊脚石，反腐败是一场输不起也决不能输的重大斗争。党的十八大以来，中国共产党成功走出一条在党中央集中统一领导下，标本兼治、一体推进不敢腐不能腐不想腐的中国特色反腐败之路，要坚定走下去。当前，反腐败斗争形势仍然严峻复杂，铲除腐败滋生土壤和条件任务仍然艰巨繁重。要保持高压态势不动摇，有腐必反、有贪必肃、除恶务尽，让腐败分子没有藏身之地。要把握腐败的新动向新特点，创新手段方式，完善反腐败责任落实机制，及时发现、准确识别、有效治理各类腐败问题，不断提高反腐败穿透力。要在一体推进上下更大功夫，强化系统观念，加强联动配合，把各方面监督贯通起来，以全链条协作促进一体化治理。

习近平指出，纪检监察机关在推进党的自我革命、全面从严治党中责任重大、使命光荣，要坚定维护党的团结统一，坚定捍卫党的先

进性纯洁性。要持续加强纪检监察工作规范化法治化正规化建设，不断提高监督执纪执法质效。要按照政治过硬、能力过硬、作风过硬、廉洁过硬的要求，着力锻造忠诚干净担当、敢于善于斗争的纪检监察铁军。

李希在主持会议时指出，习近平总书记的重要讲话，充分肯定过去一年全面从严治党取得的显著成效，着眼基本实现社会主义现代化关键时期，对以更高标准、更实举措推进全面从严治党，为实现“十五五”时期目标任务提供坚强保障作出战略部署。讲话高屋建瓴、视野宏阔、思想深邃、内涵丰富，为深入推进全面从严治党和反腐败斗争提供了根本遵循。要深入学习贯彻习近平总书记重要讲话精神，深刻领会“两个确立”的决定性意义，增强“四个意识”、坚定“四个自信”、做到“两个维护”，认真履行全面从严治党的政治责任，以永远在路上的坚韧和执着，坚定不移把党的自我革命向纵深推进。

中共中央政治局委员、中央书记处书记，中央军委副主席，全国人大常委会有关领导同志，国务委员，最高人民法院院长，最高人民检察院检察长，全国政协有关领导同志以及中央军委委员出席会议。

中央纪律检查委员会委员，中央和国家机关各部门、各人民团体、军队有关单位主要负责同志等参加会议。会议以电视电话会议形式举行，各省、自治区、直辖市和新疆生产建设兵团以及军队有关单位设分会场。

中国共产党第二十届中央纪律检查委员会第五次全体会议于1月12日在北京开幕。中央纪律检查委员会常务委员会主持会议。12日下午李希代表中央纪律检查委员会常务委员会作题为《以更高标准、更实举措推进全面从严治党，为实现“十五五”时期目标任务提供坚强保障》的工作报告。

沪宁合高铁南京特大桥跨滁河斜拉桥顺利合龙

这是1月9日拍摄的沪宁合高铁南京特大桥跨滁河斜拉桥（无人机照片）。

1月8日晚，新建上海至南京至合肥高速铁路（以下简称沪宁合高铁）控制性工程——南京特大桥跨滁河斜拉桥顺利合龙，标志着该斜拉桥正式转入桥面系施工阶段。

作为国家“八纵八横”高速铁路网沿江通道的重要组成部分，沪宁合高铁建成后，将优化沿长江地区铁路网布局，助力长三角一体化高质量发展。

中欧电动汽车案实现“软着陆” 欧方将发布价格承诺指导文件

商务部12日发布关于中欧电动汽车案磋商进展的通报。根据通报，欧方将发布《关于提交价格承诺申请的指导文件》。业内人士指出，这意味着经过多轮磋商，案件实现“软着陆”。

通报指出，为落实中欧领导人会晤共识，妥善解决欧盟对华电动汽车案，中欧双方本着相互尊重的态度，进行了多轮磋商。双方一致认为，有必要向对欧盟出口纯电动汽车的中国出口商，提供关于价格承诺的通用指导，以便中国出口商可通过更加实用、有针对性且符合世贸组织规则的方式，解决相关关注。

为此，欧方将发布《关于提交价格承诺申请的指导文件》，并在文件中确认，欧方将秉持非歧视原则，根据世贸组织规则有关规定，对每一项价格承诺申请，适用相同法律标准，并以客观和公正的方式进行评估。

中国机电产品进出口商会有关负责人表示，中国电动汽车企业可依据指导文件内容提交价格承诺申请。欧委会承诺，将本着非歧视原则，采用统一标准对中国企业提交的申请进行客观、公正审查，符合条件的企

业可用价格承诺替代反补贴征税。

通报表示，这充分体现了中欧双方的对话精神和磋商成果。中欧双方有能力、有意愿，在世贸组织规则框架下，通过对话磋商妥善化解分歧，维护中欧及全球汽车产业链供应链稳定。这不仅有利于中欧经贸关系健康发展，也有利于维护以规则为基础的国际贸易秩序。

中国机电商会认为，妥善解决欧盟对华电动汽车反补贴案，是中欧电动汽车上下游业界的普遍期待，有助于促进中欧相关产业链供应链的安全稳定，维护中欧经贸合作大局及以规则为基础的国际贸易秩序。中欧双方本着相互尊重和对话精神，经过多轮磋商，成功推动案件实现“软着陆”。

Председателят Си Дзинпин с ключови международни послания

Лидерът на Китай насърчи приятелството с народите от Африка, обвърза бъдещето на отношенията със САЩ с човешките връзки и младежките контакти и обмени

На 7 януари председателят Си Дзинпин изпрати отговор на писмо от учители и ученици от младежка образователна делегация за обмен с Китай, съставена от представители на Академията „Даймънд лидершип“ от Маями, Университета на Флорида и колежа „Маями Дейд“.

В него той посочва, че надеждата на китайско-американските отношения е в хората, а бъдещето им – в младите. От стартирането

на инициативата в рамките на пет години да бъдат поканени 50 000 американски младежи да посетят Китай за обмен и обучение вече над 40 000 са се включили активно в нея. Това отвори за тях прозорец към опознаването на истинския Китай и изгради мост за продължаване на приятелството между народите на двете страни, показвайки ясно, че развиването на приятелски обмен и сътрудничество отговаря на стремежите на народите на Китай и САЩ, пише Си Дзинпин.

В същото време той изразява надежда, че повече американски младежи ще допринасят за китайско-американското приятелство, ще станат новото поколение посланици на дружбата между двете страни и ще насърчат

хуманитарния обмен и развитието на двустранните отношения.

Също така китайският председател Си Дзинпин изпрати поздравително писмо до делегатите в церемонията по откриването на 70-годишнината от

установяването на дипломатически отношения между Китай и Африка.

Си Дзинпин подчерта, че се надява двете страни да се възползват от възможността, която предоставя Годината на междуличностните и културните обмени, за да се продължи традиционното приятелство, да се засили взаимното обучение между цивилизациите, да се укрепи междуличностното общуване – особено сред младежта, да се задълбочи обменът на опит в областта на управлението, да се напредва в модернизацията и да се насърчат взаимното разбирателство, споделените чувства и съгласуваните усилия сред повече от 2,8 милиарда души в Китай и Африка.

Ако XX век беше векът на Америка, то XXI век очевидно ще е векът на Китай

В кратък коментар на Радио Китай се казва: „Сър Киър Стармър планира първото си посещение в Китай по-късно този месец и за него то със сигурност ще бъде много отрезвяващо преживяване. Далеч от образа на бедна, развиваща се държава отпреди 40 години, той ще открие, че днес Китай разполага с инфраструктура на високо ниво, за което във Великобритания може само да мечтае. През последните 20 го-

дини Обединеното кралство не успя да изгради дори една високоскоростна жп линия от Лондон до Бирмингам, но Китай построи мрежа на високоскоростни железници от 50 000 километра, свързваща над 550 града в страната и обслужваща 97% от градовете с население над 500 000 души.

За същото време, в което Великобритания не успя да добави дори една нова писта към съществуващо летище, Китай изгради 130 летища, или средно по 6 – 8 на година. Подобни постижения

могат да се видят и в жилищното строителство, пътната инфраструктура и много други области. Човек неизбежно се пита как Китай успя да постигне толкова много в последните години. Една от причините вероятно е политическото ръководство. Китай се управлява от сериозно квалифицирани и практически ориентирани специалисти. В началото на века и осемте членове на Постоянния комитет на Политбюро имаха инженерно образование, което доведе до

изключителните инфраструктурни постижения. Оттогава съставът се диверсифицира и включва икономисти и социални учени с цел управление на следващия преход към икономика, базирана на услугите.

Китай постигна пълно господство в производството на екологично чисти технологии като вятърни турбини и батерии. Те са и ключови за електромобилите и

за съхранението на енергия. В момента страната инвестира сериозно във фундаментални научни изследвания и е на водещи позиции в областите на изкуствения интелект, квантовите изчисления, термоядрения синтез, медицинските технологии и много други.

Ако вече изминалият XX век беше векът на Америка, то XXI век очевидно се оформя като века на Китай“.

Пекин коментира изказвания на президента Тръмп за Латинска Америка и Гренландия

По време на среща с ръководители на петролната индустрия в Белия дом американският президент Доналд Тръмп е заявил, че Китай и Русия могат да купуват венецуелски суров петрол само под контрола на САЩ. „Ако САЩ не поемат контрола над петролната индустрия на Венецуела, това ще направят Китай или Русия“, казва още Тръмп.

В коментар на това говорителката на китайското Министерство на външните

работи Мао Нин заяви, че латиноамериканските страни са суверенни и независими държави, които имат правото да избират самостоятелно своите партньори. Независимо от развитието на ситуацията, Китай ще продължи да задълбочава практическото сътрудничество с латиноамериканските страни, включително Венецуела, и да насърчава общото развитие.

В отговор на изказвания на президента на САЩ Доналд Тръмп за Гренландия говорителката на китайското Външно министерство

Мао Нин заяви, че Арктика засяга общите интереси на международната общност. Тя подчерта, че дейностите на Китай в региона целят насърчаване на мира, стабилността и устойчивото развитие и са в пълно съответствие с международното право.

Правото и свободата на всяка държава да извършва дейности в Арктика съгласно закона трябва да бъдат напълно уважавани. САЩ търсят лични интереси и не трябва да използват други държави като предлог, добави още говорителката.

Международният логистичен парк на ШОС с исторически рекорд

През 2025 г. Международният логистичен парк на ШОС (Лиенюнган) продължава да подобрява функциите на логистичната си трансферна база. Паркът достига сериозни резултати през изминалата година, като годишният обем на логистиката надмина 84 милиона тона – ръст от 13,52% в сравнение с предходната година. В същото време за годината са обработени 677 хиляди стандартни контейнера, с 4,48% повече от предходния период. Това са исторически рекорди и за двата показателя.

Международният логистичен парк на ШОС се намира в град Лиенюнган, провинция Дзянсу, и е важна платформа за страните от ШОС за износ по море. Логистичният парк стартира платформата за международни мултимодални товарителници през октомври 2025 г., което внася нова цифрова мощ за развитието на логистичните коридори.

Специален доклад: Форматите ШОС и БРИКС демонстрират нов модел на световен ред

Изминалата година ще остане в историята като повратна точка в развитието на многополярните световни институции. Срещата на върха на Шанхайската организация за сътрудничество (ШОС), проведена в Тиендзин, Китай, в началото на септември, даде мощен тласък на този процес

Срещата на върха на Шанхайската организация за сътрудничество (ШОС), проведена в Тиендзин, Китай

Укрепването на БРИКС+ като платформа за равнопоставен политически диалог между държавите засилва тази тенденция на фона на все по-забележимото отслабване на международните институции, доминирани от една свръхсила.

Кризата на еднополярността

Глобалните промени в света, безпрецедентни през последните 100 години, се характеризират преди всичко с възхода – икономически и политически – на страните от Глобалния юг и укрепването на регионалните сили, търсещи по-голяма автономия в областта на сигурността, финансите и технологиите.

„Настоящият исторически поврат е време на възможности. Световният ред се развива към устойчива многополярност и страните от Глобалния юг започват да играят активна роля във формирането на тази нова реалност“, отбелязва Андрей Сушенцов, програмен директор на Международния дискуссионен клуб „Валдай“ и руски политолог.

Кризата на еднополярността се изразява по-специално в отслабването на авторитета на редица международни институции и платформи за диалог, загубата на доверие в механизмите за колективна сигурност, ориентирани към една свръхсила, и ерозията на универсалността на много международни правила.

„Стана ясно, че фундаменталните отстоявани на стария институционален мултилатерализъм не са подходящи за новите международни реалности и че системата, изградена върху тези основи, започва да се разпада“, смята Андрей КОРТУНОВ, експерт в Международния дискуссионен клуб „Валдай“. Според него, в световната икономика е настъпила много важна промяна. След като не успяха да наложат националния си дневен ред на международната общност в рамките на Световната търговска организация (СТО), САЩ и ЕС пренасочиха фокуса си от търсене на всеобхватни глобални споразумения към сключване на двустранни търговски споразумения или ограничени многостранни сделки с избрани „удобни“ партньори. „Този ход потопи глобалните икономически и финансови институции – не само СТО, но и Международния валутен фонд и Международната банка за възстановяване и развитие – в дълбока криза на легитимност и проправи пътя за бъдещата регионализация на световната икономика“, отбелязва КОРТУНОВ.

Все по-ясно се очертава необходимостта от подобряване на системата за глобално управление, необходимостта

от формиране на международни институции, основани на принципите на мултилатерализъм, равенство, взаимно уважение, взаимна изгода и отчитане на интересите на всички участници.

Международните формати на БРИКС+ и ШОС демонстрират нов модел на световен ред. „Това е нов модел на световен ред, в който страните от Глобалния юг са равноправни членове и партньори, а не част от периферията, както в западноцентричната, пост-еднополюсна световна система, водена от САЩ“, казва Андрей Манойло, професор в катедра „Руска политика“ във Факултета по политически науки на Московския държавен университет (МГУ). Според него БРИКС и ШОС са нови международни финансови институции, „незападно мнозинство, което изисква от западното малцинство своя дял от участието в международните процеси“.

Формиране на незападни световни институции: Нов импулс

Контурите на един нов многополюсен свят започват да се очертават в появата и укрепването на нови международни организации и институции, свободни от доминацията на САЩ и западните страни.

Една такава институция беше създадена през май 2025 г. Международната организация за медиация (IOMed) започна дейност в Хонконг с подкрепа на Китай, като сред нейните членове-основатели са 32 незападни държави.

„Създавайки международна посредническа организация в разгара на търговска война между Вашингтон и останалия свят, Китай демонстрира алтернативни сценарии за развитие на глобалната политика и икономика, които включват търсене на консенсусни решения, без необходимост от оказване на натиск върху която и да е страна. Създаването на IOMed е част от усилията на Пекин за изграждане на по-справедлив и равноправен световен ред“, каза Екатерина Заклязминска, ръководител на Центъра за световна политика и стратегически анализ в Института за Китай и съвременна Азия на Руската академия на науките (ICSA RAS).

Срещата на върха на ШОС, проведена от 31 август до 1 септември в Тиендзин, даде нов тласък на процеса на формиране на многополярни световни институции. На срещата на върха беше взето решение за създаването на две нови институции за сигурност: Универсалния център за противодействие на предизвикателствата и заплахите за сигурността и Центъра за борба с наркотиците.

Експертите разглеждат тази среща на върха на ШОС като важен етап от формирането на многополярна архитектура на глобалната политика. На фона на очевидната криза на международните институции и механизми, ориентирани към хегемонията на единен център на сила, ШОС демонстрира способността си да действа като алтернативна платформа за координиране на интересите на големи и средни по размер евразийски държави.

Според Вероника Усачова, доцент в катедра „Политология“ във Финансовия университет към правителството на Руската федерация, бързо нарастващата сложност на международната обстановка, нарастването на новите заплахи и належащата нужда от стабилност в Евразия са стимулирали трансформацията на ШОС. В момента организацията целенасочено изгражда пълноценна, многопластова система за сигурност, както ярко демонстрира последните срещи на върха на ШОС. Ключова тенденция е преходът от координация към институционализация, към създаването на постоянни механизми.

„Създаването на Универсалния център за противодействие на предизвикателствата и заплахите за сигурността в Ташкент и Центъра за борба с наркотиците в Душанбе бележи качествено нов етап в еволюцията на ШОС. Тези институции... формират цялостна регионална система за сигурност, способна да реагира бързо на съвременните заплахи“, отбелязва руският аналитичен портал Eurasia Today.

Срещата на върха в Тиендзин ясно демонстрира, че ШОС се е трансформирала от предимно регионална организация в политически и икономически формат, способен да влияе върху процесите на глобално управление и да предлага алтернативни правила за взаимодействие. ШОС демонстрира способността си да обединява държави с различни интереси, основани на прагматично сътрудничество и зачитане на суверенитета.

На срещата на върха китайският лидер даде старт на Инициативата за глобално управление. Това е четвъртата глобална инициатива на Китай, която се присъединява към обявените по-рано Инициатива за глобално развитие, Инициатива за глобална сигурност и Инициатива за глобална цивилизация.

Четири глобални инициативи на Китай представляват практическото изпълнение на инициативата на китайския лидер за изграждане на общност със споделяно бъдеще за човечеството“, каза в интервю за „Синхуа“ Е. Заклязминская, експерт

в Института за социално-икономически анализ на Руската академия на науките. „Китай иска нашата планета да се превърне в пространство на развитие, мир и хармония, където всички хора, независимо от тяхната религия или ценности, могат да живеят в безопасна среда, с възможност за развитие и участие в междоцивилизационен диалог.“

„ШОС сега е натоварена и с важната мисия за глобално управление – ключов фактор за новия, справедлив световен ред, формиран от незападните страни. Функциите на ШОС се разширяват, което я прави още по-мощна международна организация и мощен инструмент за трансформиране на света“, твърди професор Андрей Манойло от Московския държавен университет.

Стратегията за развитие на ШОС до 2035 г., одобрена в Тиендзин, залага курса към създаване на независима финансова инфраструктура, включително създаването на Банка за развитие на ШОС, и задълбочаване на сътрудничеството в областта на транспорта, енергетиката и цифровата икономика.

Руският президент Владимир Путин, говорейки на срещата на върха в Тиендзин, заяви: „Ние се застъпваме... за създаването на собствена платежна, сетълментна и депозитарна инфраструктура на ШОС, както и за създаването на банка за съвместни инвестиционни проекти. Всичко това ще подобри ефективността на нашите икономически обмени и ще ги предпази от колебанията във външната среда.“

2025 г. показва, че днес ШОС и БРИКС – двете водещи международни организации на незападния свят – демонстрират способността си да формулират ефективни подходи за решаване на глобални проблеми, според Алексей Маслов, директор на Института за азиатски и африкански изследвания към Московския държавен университет. „В момента, освен ШОС и може би БРИКС (ШОС е организация, а БРИКС е платформа за диалог), не виждаме други организации, способни да развият глобални инициативи. Нещо повече, ШОС значително е надраснала статута си на регионална организация и днес е единствената транснационална организация, способна да развива глобални инициативи“, отбеляза А. Маслов в интервю за „Синхуа“.

Експертите смятат, че срещата на върха на ШОС в Тиендзин е била нещо повече от поредна среща на евразийските лидери, а повратна точка, симптом на дълбоки промени в световната политика и икономика.

Развиващ се и отворен Китай ще даде повече увереност и сила на света

И през 2025 г. Китай продължи да е водещо място сред основните икономики в света. Капацитетът на неговата икономика ще бъде 140 трилиона юана, което допринася с около 30% за глобалния икономически растеж

Новогодишното обръщение на китайския председател продължава да привлича вниманието на медиите в Китай. В неговите топли и надеждни думи международната общност може да усети развитието и отварянето на страната, посочва в коментар Радио Китай за чужбина и допълва, че увереността на Китай зависи от неговото развитие.

През изминалата 2025 г. глобалната икономика преживя удара от митническата и търговската война, се посочва в публикацията. Като втората по големина икономика в света, в последната година на 14-ия петгодишен план за развитие китайската икономика се разви стабилно и се очаква ръстът ѝ да достигне около 5%. Така Китай продължава да се намира на водещо

място сред основните икономики в света. Капацитетът на китайската икономика ще бъде 140 трилиона юана, което допринася с около 30% за глобалния икономически растеж.

Тази година е първата година на 15-ия петгодишен план на страната. В новогодишната си реч Си Дзинпин казва: „Ще се стремим към целите си и с решаваща увереност ще насърчим висококачественото развитие чрез задълбочаване на реформите и отваряне към света, с което целим общо забогатяване на китайския народ“. Думите на Си Дзинпин описват целта на китайското развитие през новата година и стимулират китайците да открият нова глава с пълна увереност и надежда, подчертава Радио Китай за чужбина. Международните икономически институции

повишиха очакванията икономически ръст на Китай и много икономисти смятат, че китайската икономика може да реализира по-силен растеж в бъдеще.

2026-а е годината на Коня по китайския лунен календар. Конят символизира жизненост, предприемчивост и стремеж към възход в китайската култура.

Ръководейки над 1,4 милиарда китайци, Китайската комунистическа партия ще осъществи доброто начало на 15-ия петгодишен план на страната с упорити усилия и иновации с цел откриване на нова страница за изграждане на модернизацията в китайски стил. Един уверен и отворен Китай, който се развива бързо и стабилно, ще донесе повече сила и увереност на света, изразява увереност Радио Китай за чужбина.

Сътрудничеството в бизнеса с партньорите от „Един пояс, един път“ ще се задълбочава

Китайският съвет за насърчаване на международната търговия е организиран през 2025 г. 407 пътувания на китайски бизнес делегации и е одобрил 707 проекта за изложения в чужбина в 43 страни – партньори по инициативата „Един пояс, един път“

Китайските промишлени и търговски предприятия са задълбочили прагматичното сътрудничество с партньорските страни от инициативата „Един пояс, един път“ в областта на търговията, инвестициите и промишлеността през 2025 година, показват данни на Китайския съвет за насърчаване на международната търговия.

През изминалата година съве-

тът е организиран 407 пътувания на бизнес делегации, улеснявайки активното участие на китайската бизнес общност.

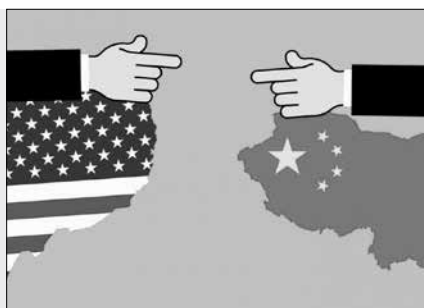
През 2025 година Съветът е одобрил 707 проекта за изложения в чужбина в 43 страни – партньори по инициативата „Един пояс, един път“, които обхващат изложбена площ от 360 000 квадратни метра и в които участват около 26 500 предприятия.

Националната система за насър-

чаване на търговията на Китай е издала 4,99 милиона сертификата за произход и 559 600 търговски сертификата за партньорските страни по инициативата през първите 11 месеца на 2025 г., за да улесни търговията.

„През 2026 г. ще продължим да организираме посещения на китайски бизнес делегации в страните от инициативата „Един пояс, един път“, заяви Уан Уъншуай, говорител на съвета.

Бивш високопоставен дипломат на САЩ призова за преосмисляне на политиката на Вашингтон към Китай

Пенсионираният американски дипломат Чарлз У. Фрийман-младши призова американските политици да признаят, че глобалната икономика вече не се върти около нестабилния, свиващ се и все по-недостъпен американски пазар

Пенсионираният американски дипломат от кариерата Чарлз У. Фрийман-младши призова за връщане на професионалния опит в политиката на САЩ спрямо Китай и промяна в подхода на Вашингтон към управлението на двустранните отношения.

Бившият помощник-министър на отбраната на САЩ направи изявлението по време на дискусиите в рамките на „Чат за Китай“, проведени в началото на декември в Училището по международни и обществени отношения „Уотсън“ към университета „Браун“.

Чарлз У. Фрийман-младши е и посланик на САЩ в Саудитска Арабия от 1989 до 1992 г. В речта си той подчерта, че Съединените щати не са успели да разберат правилно както икономическия и политическия възход на Китай в световен мащаб, така и собствените си упадък.

„Китай не се стреми да завладее или ограничи суверенитета на своите съседи. Той не търси отвъдморски колонии. Въпреки това според дипломата Съединените щати

са избрали да гледат на възхода на Китай като заплаха за националната сигурност, а не като на възможност да се възползват от глобалния икономически и технологичен прогрес и в резултат на това водят икономическа война срещу Китай.

Чарлз У. Фрийман-младши също така призова американските политици да признаят, че „глобалната икономика вече не се върти около нестабилния, свиващ се и все по-недостъпен американски пазар“ и Съединените американски щати „също така вече не водят в повечето области на науката и технологиите“.

Според него Съединените американски щати са отишли далеч по пътя на „откъсване от световния ред“, който някога са подкрепяли и са помогнали за формирането му, но сега „се превръщат във все по-малко значим участник в глобалното вземане на решения, веригите за доставки, търговията, инвестициите с добавена стойност и глобалната икономика, в която Глобалният запад вече не заема централна роля и доминираща позиция.

Вместо да се поучат от поредицата от поражения, разочарования и политически и икономически кризи през последните две десетилетия, отбелязва пенсионираният дипломат, Съединените американски щати са възприели „подход към международните отношения, който съчетава убеждението, че правилната комбинация от натиск може да накара другите страни да се вразумят и че военните действия трябва да предшестват дипломатията, а не да я подсилват“.

Той посочи погрешната методология на САЩ по отношение на Китай, както и липсата на експертиза във формулирането на американската политика към Китай.

Чарлз У. Фрийман-младши призова за преосмисляне на политиката на САЩ спрямо Китай.

„Трябва да намерим начин да съществуваме съвместно с китайците, да използваме нарастващия им просперитет и технологична експертиза в наша полза и да намалим опасността от безсмислена конфронтация с тях“, подчерта бившият дипломат.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

КНР залага на нови сектори за бъдещото развитие на китайската икономиката

От години фокусът на китайската икономика все по-ясно се измества към качеството, технологичната дълбочина и стратегическата устойчивост. През периода на 15-ия петгодишен план (2026 – 2030) приоритет ще имат новата енергия, новите материали, космическите технологии и т. нар. индустрия на ниска надморска височина. Тези направления съчетават висока добавена стойност, силен иновационен потенциал и способност да формират нови двигатели на растежа.

Според официални представители, експерти и ръководители на компании целенасоченото развитие на стратегическите нововъзникващи индустрии ще внесе нова жизненост в изграждането на нови качествени производствени сили. Така Китай цели едновременно да укрепи вътрешната си икономическа основа, да се адаптира по-гъвкаво към външни предизвикателства и да запази конкурентното си предимство на глобалната сцена.

Препоръките на ЦК на ККП полагат основите на плана за новата петилетка

Тези идеи идват от представените наскоро „Препоръки на ЦК на ККП за изготвянето на 15-ия петгодишен план за социално-икономическото развитие“. Според този документ, който предлага основите за изготвянето на следващия петгодишен план, Китай ще полагат повече усилия за ускорено развитие на нововъзникващи сектори като нова енергия, нови материали, космически технологии и икономика на ниска надморска височина. Председателят Си Дзинпин заяви, че препоръките са инициирани в съответствие със стратегическите цели за развитие на страната, като се признава ключовата роля на следващите пет години, и се базира на задълбочен анализ както на вътрешната, така и на световната среда. „Важно е да използваме този прозорец на възможностите, за да консолидираме и изградим върху нашите силни страни, да премахнем задръстванията в развитието, да укрепим слабите

Китайската индустрия за оборудване за ниска надморска височина поддържа среден годишен растеж от над 10%

области, да поемем стратегическата инициатива в условията на интензивна международна конкуренция и да осигурим значими пробиви в стратегическите задачи, които са от важно значение за модернизацията на Китай“, добави още китайският председател.

Йо Дзюн, ръководител на Отдела за планиране в Министерството на индустрията и информационните технологии, заяви, че „речта на председателя Си Дзинпин е стъпила върху реалността и е насочена към бъдещето, като ясно ни очерта пътя напред във всички наши начинания“. По думите му постигнатите резултати през периода на 14-ия петгодишен план (2021 – 2025 г.) са положили солидна основа за по-нататъшно развитие, а стратегическите задачи, очертани за следващия етап, са всеобхватни и

прецизно насочени. Йо Дзюн подчерта, че работата ще бъде фокусирана върху развитието на нови качествени производствени сили, задвижвани от дълбоката интеграция между технологичните и индустриалните иновации. Той добави, че акцентът ще бъде върху интелигентното, зеленото и интегрираното развитие, като производственият

в света по отношение на производствения обем в продължение на 15 поредни години и заема първо място в света по производство на над 220 индустриални продукта според Министерството на промишлеността и информационните технологии. „С такова цялостно индустриално развитие, Китай предлага богати сценарии за приложения на технологични иновации и огромен пазарен потенциал, както и стабилна подкрепа за развитието на нови индустрии“, добави Джу Къли. Според него, нововъзникващи водещи индустрии, представени от икономиката на ниска височина, вече са способни да задвижват темпа на растеж и преминават от „изолирани пробиви“ към „разширяване на цялата индустриална верига“.

Планът за новата петилетка е вдъхновяващ и мотивиращ

Тиен Ганин, основател, председател и президент на китайския разработчик на безпилотни летателни апарати United Aircraft, определи очертания план за периода на следващата петилетка като „вдъхновяващ и мотивиращ“. По думите му дръжавата на индустриално ниво вече намират широко приложение в редица сфери – от аварийно-спасителни операции и патрулиране на електропреносни линии до земеделие, наблюдение и сигурност. Това ясно показва потенциала на индустрията на ниска надморска височина да се превърне във важен нов двигател на растежа.

Паралелно с това Китай ускорява развитието на търговската космическа индустрия – друга стратегическа област с висок технологичен праг. Hainan International Commercial Aerospace Launch планира да удвои броя на стартовите площадки от две на четири и да развива технологии за възстановяване на ракети, което е ключова стъпка към изграждането на глобално конкурентен търговски космически хъб в Уйчан, провинция Хайнан. Председателят на компанията Ян Тиенлян заяви, че до края на 2026 г. ще бъдат въведени в експлоатация стартови площадки № 3 и № 4, заедно с нова техническа зона и телеметрична станция. След завършването си съоръжението ще може да обслужва над 60 старта годишно, като всяка площадка ще поддържа мисии на всеки 10 дни, а при необходимост и ежеседмично.

Напредък в сектора на новите енергии, включително ядрената енергетика

В същото време страната напредва и в сектора на новите енергии, включително ядрената енергетика. Уей Джъган, председател на Hainan Nuclear Power Co, отбеляза, че развитието на изчислението с изкуствен интелект води до експоненциален ръст на търсенето на електроенергия, с който традиционните енергийни източници все по-трудно се справят. По думите му сигурната, достъпна и нисковъглеродна енергия се превръща в ключов фактор за висококачественото развитие на индустрията за интелигентни изчисления и за устойчива икономическа растеж като цяло.

Обемът на борсово търгуваните фондове в Китай достигна 855,6 млрд. щ. д.

Обемът на китайските борсово търгувани фондове (ETF) през изминалата 2026 година е бил рекордният 6,02 трилиона юане (855,6 милиарда щатски долара). Това представлява ръст с повече от 2,2 трилиона юана спрямо края на миналата година, се казва в материал на Shanghai Securities News, който се позовава на данни от Choice – доставчик на финансова информация.

Китай въведе първия си борсово търгуван фонд през 2004 г. През последните години пазарът

на тези фондове се разширява бързо, като общите им активи достигнаха 4 трилиона юана през април и надхвърлиха 5 трилиона юана през август. Големите борсово търгувани фондове растат бързо, като броят на тези, управляващи над 10 милиарда юана, е над 120, в сравнение с едва 66 в края на миналата година.

модел постепенно ще се пренасочи от разширяване на мащаба към създаване на по-висока стойност.

Акцентът се поставя върху стратегическите възникващи индустрии

Джу Мин, бивш заместник управляващ директор на Международния валутен фонд, заяви, че отличителната сила на китайската икономика се корени в стабилната реална икономика и добре изградената индустриална система. Според него с продължаващото развитие на технологичните възможности на страната, ключовото предизвикателство, но едновременно с това и главна възможност е ефективната интеграция на тези постижения, така че да се създават нови индустрии, задвижвани от нови качествени производствени сили. Според Джу Мин именно това ще бъде в центъра на бъдещата икономическа траектория на Китай. Той добави, че тази тенденция вече ясно се отразява в засиления акцент върху стратегическите нововъзникващи индустрии, включително новата енергия и икономиката на ниска надморска височина. Тези сектори са на прага на значителен растеж, подкрепен от силния импулс на т. нар. три нови икономически стълба на Китай – нови индустрии, нови форми на бизнес и нови модели. По данни на Държавната комисия за развитие и реформа към 2024 г. те вече допринасят с над 18% за brutния вътрешен продукт на страната.

Джу Къли, основател и декан на Китайския институт за нова икономика, заяви, че „целта на Китай да развива тези авангардни сектори не само отразява увереност в собствените индустриални възможности, но което е по-важно, служи като ключова мярка за поемане на инициативата в глобалната научно-техническа индустриална конкуренция“. Китай е водеща страна

Дизайн, който слуша: Архитектурата на носителя на „Прицкър“ за 2025 г. Лиу Дзякун

Често се смята, че архитектурата трябва да бъде шумна, за да бъде забелязана. Че ако не създаваш сгради, които се открояват и изискват внимание, работата ти ще остане пренебрегната. Архитекти като Лиу Дзякун доказват обратното. Носител на „Прицкър“ за 2025 г., архитектурата Лиу Дзякун произтича от съержаност. Тя следва разбирането, че сградите не трябва да крещат, за да бъдат чути, че елегантността може да се роди от простотата, а най-истинската форма на дизайн често възниква от внимателно слушане на контекста.

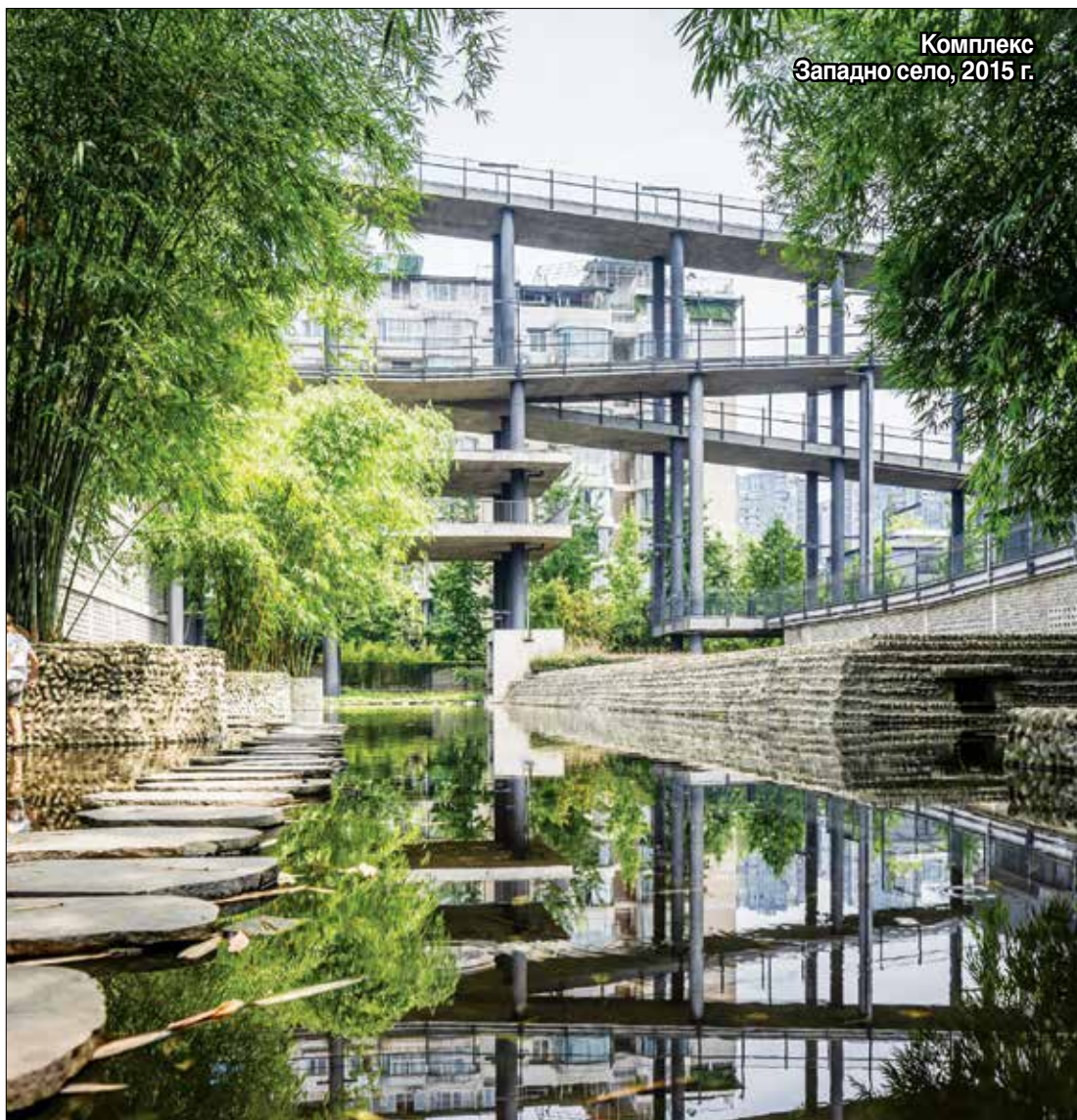
Архитектът Лиу Дзякун

В страна, където архитектурните амбиции често се измерват във височина, мащаб или зрелищност, Лиу Дзякун е прокара различен път. Това е път, определен от скромност, емпатия и почти поетична отдаденост на човешкото преживяване. Работата му трудно се категоризира. Тя е модерна, но дълбоко вкоренена; минималистична, но емоционално въздействаща; рационална, но тихо лирична. Това, което я обединява, е чувствителност, оформена от наблюдение и грижа. Неговата архитектура никога не е за архитекта, а винаги за хората, местата и историите, които обслужва.

Лиу Дзякун започва практика през 90-те години – период, в който градският пейзаж на Китай претърпява бърза трансформация. Много архитекти са увлечени от инерцията на икономическия подем, нетърпеливи да експериментират с формата или да заявят нови естетики.

Лиу обаче избира по-

бавен, по-съзнателен ритъм. Базиран в Чънду, а не в Пекин или Шанхай, той се дистанцира от хиперурбанизирани среди, доминиращи архитектурния дискурс. Тази регионална позиция му позволява да развие чувствителност към местната култура, климат и материалност — качества, които по-късно ще станат основата на работата му.

Комплекс Западно село, 2015 г.

Факултетът по скулптура, Съчуански институт по изящни изкуства

Може би едно от най-ясните изражения на философията на Лиу е Музей на каменни скулптури Луйюен в град Чънду (Luyeyuan Stone Sculpture Art Museum).

Вместо да проектира музей като иконичен обект, отделен от заобикалящата среда, Лиу го замисля като последователност от стени.

Получава се комбинация от тихи, монолитни бетонни равнини, подредени така, че да създават дворове, пътеки и рамкирани гледки. Структурата не се опитва да доминира над скулптурите, които приютява, а действа като неутрален фон, почти изчезващ в своята зелена среда. Играта между маса и празно пространство, между сянка и филтрирана

светлина създава преживяване, което прилича повече на разходка из медитативна градина, отколкото на посещение в музей.

Работата на Лиу често се сблъсква с ограниченията на реалния свят и отказва да третира архитектурата като абстрактно упражнение. След разрушителното земетресение в Съчуан през 2008 г. той проектира Rebirth Brick Project, воден от спешността на възстановяването. Rebirth Brick Tower е едновременно монумент и материален архив. Архитектът решава да използва отломки от земетресението, превърнати в строителни материали, за да подчертае проблема с недостига на ресурси.

На философско ниво всеки нов тухлен елемент носи както памет, така и загуба. Вместо да прикрива трагедията с полирани нови материали, Лиу избира да я разкрие, като вгражда фрагменти от миналото в нова форма, която признава скръбта, но сочи към обновление.

Неговото майсторство в работата с програми, свързани с изкуството, е ясно и в сградата на Факултета по скулптура на Института по изящни изкуства на Съчуан,

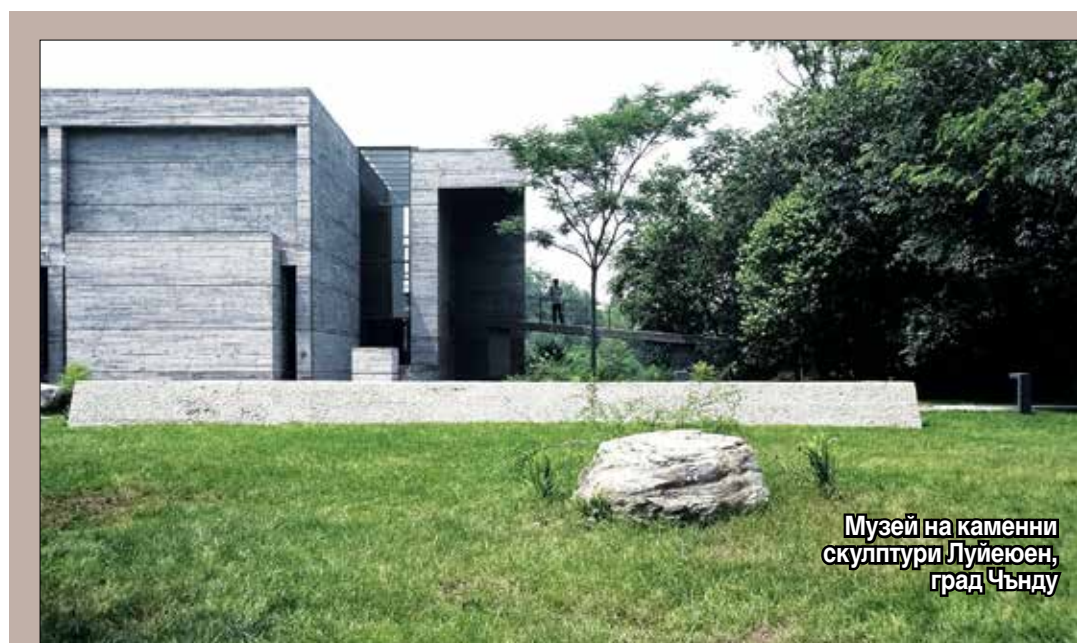
завършена през 2004 г. Тук Лиу се изправя пред предизвикателството да проектира академична сграда за млади художници — място, където създаването, експериментирането и хаосът са част от всекидневнието. Вместо да създаде прецизен

архитектурен обект, той прегръща суровостта и непредсказуемостта, присъщи на скулптурната практика. Видим бетон, просторни ателиета и отворени комуникационни пространства образуват рамка, способна да поеме шум, прах и постоянно променящата се енергия на студентската работа.

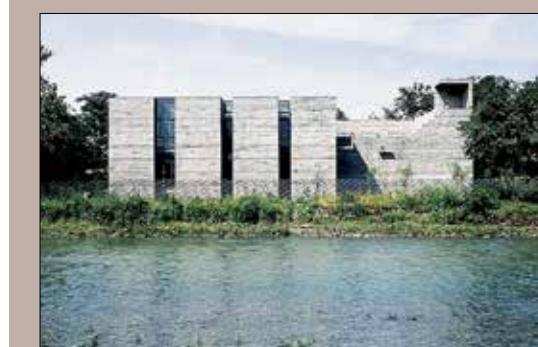
Светлина навлиза през високи прозорци и дълбоки отвори, хвърляйки променящи се сенки, които анимират интериора като непрекъснато развиваща се скица. Както в голяма част от работата на Лиу, сградата стои на пресечната точка

създава места, в които хората чувстват нещо, дори да не могат да го назоват.

В този смисъл работата му се вписва в традицията на архитекти, чиято основна грижа е емоционалният регистър на пространството – архитекти като Тадао Андо, Петер Цумтор и Уан Шу. Но гласът на Лиу остава неизменно негов собствен, оформен от пейзажите на Съчуан, от меката влажност на региона и покритите с мъх камъни, и от тихата устойчивост на местните общности. Неговата архитектура често изглежда заземена, почти земна, отразяваща културните

Музей на каменни скулптури Луйеюен, град Чънду

между дисциплина и свобода, предлагайки структура, без да налага естетическа строгост.

В цялото си творчество Лиу Дзякун е дълбоко внимателен към материалната честност. Отлят бетон, сурови тухли, дърво и камък се появяват отново и отново.

Те не се третират като повърхности, а като конструктивни и изразни елементи. Сградите му остаряват красиво, защото са направени от материали, които разкриват времето, а не го отричат. Осезаемостта на работата му я заземява във физическия свят, предлага сетивна дълбочина в епоха, доминирана от ефектни дигитални естетики. Но може би най-впечатляващият аспект на работата на Лиу е неговото умение да управлява пространството, а не формата.

Музей на часовниците, част от музейния комплекс Дзиенчуан

нуждата от „етика на внимателното наблюдение“ – умение, което според него е по-ценно от всяка технологична новост.

Вместо да налага догми, Лиу окуражава студентите да откриват собствената си чувствителност към мястото и да разбират социалните последици на своите решения. Този педагогически подход – мек, но настойчив, му печели уважение в професионалните среди: той не просто проектира сгради, а култивира мислене, което поставя човека в центъра. По този начин влиянието му надхвърля конкретните материали и форми, превръщайки се в по-широка културна позиция – такава, която предлага алтернатива на агресивното развитие и напомня, че архитектурата може да бъде акт на грижа.

Лиу Дзякун е преди всичко архитект на емпатията. Той разбира, че сградите не са просто направени от материали, а от истории.

Истории за загуба, приемственост, празнуване и всекидневие. Работата му се противопоставя на зрелищността на съвременната архитектура и вместо това се фокусира върху въпроса как дизайнът може да служи на хората.

Неговата философия на проектиране разкрива честно забравена истина за архитектурата: че най-силните пространства не са тези, които доминират над своето обкръжение, а тези, които му принадлежат, като същевременно уважават живота, който съдържа и поддържат.

**Страницата подготви
Галина КРУМОВА**

Реновирането на пещерния квартал Тиенбао, град Ърлан

Той се интересува по-малко от създаване на скулптурни сгради и повече от оформяне на атмосфери. Той

и природните текстури на своята среда.

Освен чрез реализираните си проекти Лиу Дзякун

влие на архитектурния дискурс и чрез своята ангажираност с образованието и обществените инициативи.

През годините той често участва в работилници и разговори с млади архитекти, където подчертава

Равносметката на китайския председател Си Дзинпин за миналата 2025 година

Д-р Таня Глухчева

Засилващото се влияние на Китай на международната политическа сцена е повече от осезаемо през последните няколко години. Това ще продължи и през 2026 г., защото има много конфликти за разрешаване и Европа и САЩ все по-често търсят помощта на Пекин. Показателно в това отношение е, че вече няколко пъти те поискаха съдействие за спиране на войната между Русия и Украйна. Това е в международен аспект, посочва в коментара си на словото на китайския председател Си Дзинпин по повод новата година в Радио Китай за чужбина журналистката Таня Глухчева.

Що се отнася до вътрешната политика – ще продължи модернизацията на страната, като се следва зададеният политически курс на социализъм с китайска специфика и се показват ползите от принципа „една държава – две системи“. Безспорно, прилагането на практиката дава по-добри от очакваните резултати, подчертава авторката, която през последните години често посещава Китай и в редица публикации в медиите разказва за впечатлението и изводите си за успешното многопосочно развитие на тази необикновена страна.

По-нататък в коментара се казва: Като чуждестранен анализатор, живял известно време в Китай, мога да дам много примери, но в навечерието на новата година, нека видим равносметката, която прави самият председател Си Дзинпин в приветствието си към народа. Интересно е да се отбележи как в нито един момент не говори в първо лице, единствено число, а винаги в множествено – защото заслугите винаги са общи и защото всички са се включили в постигането на резултатите.

2025 г. беше важна за КНР, защото приключи изпълнението на 14-ия петгодишен план за социално-икономическо развитие.

Общият обем на китайската икономика постави нов рекорд и се очаква тя да достигне 140 трилиона юаня. Икономиката, науката и технологиите, отбраната и националната комплексна мощ се повишиха до ново

стрелване бе въведен в експлоатация. Роботи демонстрират кунгфу, дронове изпълняват невероятни фигури в небето.

Държавният глава припомни, че през 2025 г. бяха честванията по повод

на културата, музеите и нематериалното културно наследство. В Списъка на световното наследство бяха включени нови китайски обекти. Пазарът за култура и туризъм е изпълнен с жизненост, спортните и фолк-

лидер се ръководи от древната философска мисъл, че дори да е останал само един гладен човек, то тогава и той е гладен. Не е достатъчно да направиш нещо малко за избирателите си, напротив, за да покажеш, че си достоен, трябва да се стремиш да им осигуриш все по-висок стандарт.

След ковид пандемията една от най-важните политики беше за отварянето на страната към света. Тя се изразява в това страната да бъде домакин на различни културни, научни, политически, спортни и др. събития. Председателят Си Дзинпин отбеляза успешното провеждане на Срещата на върха на Шанхайската организация за сътрудничество в Тиендзин, Глобалната среща на жените, началото на специалния митнически режим в Хайнанската пристанищна зона за свободна търговия.

В заключение той посочи, че Китайската комунистическа партия е гарант за силна държава. И припомни, че 2026 г. поставя началото на 15-ия петгодишен план за социално-икономическо развитие. Той обеща „да насърчаваме с увереност висококачественото развитие, да задълбочаваме реформите и отварянето към света, да съдействаме за общото обогатяване на всички хора и да отворим нова глава в историята на китайското чудо“, но все пак напомни, че това няма да стане даром, а чрез усилия. Защото, когато човек полага труд, тогава плодове, които бере накрая, са по-вкусни.

ниво. Чистата природа се превърна във визитна картичка на страната, непрекъснато се повишава усещането за благополучие, щастие и сигурност сред хората.

Китай е една от икономиките, чиито иновации се увеличават в най-голям мащаб. При така добре поставена основа не е за учудване, че за следващата година стремежът ще бъде към висококачествено развитие, основано на иновации, и ще се отделят повече средства за наука. На този етап китайците могат да се гордеят с космическия кораб „Тиенгун-2“, отправил се на пътуване в Космоса, започна изграждането на язовира на река Ярлун дзампо, първият самолетноносач със система за електромагнитно из-

80-годишнината от победата във Втората световна война и войната на китайския народ срещу японската окупация и установяването на Ден на възвръщането на Тайван.

Важен аспект, който трябва да отбележим тук, е, че Китай остава една от малкото държави в света, където няма стремеж към пренаписване на историята, напротив – всичко се показва с числа и факти, за да може младите хора да знаят какво е било и да не допускат грешките от миналото. А съхранението на миналото, народната памет е неделима част от културата. Неслучайно, както посочва Си Дзинпин в речта си – „Непрекъснато се увеличава популярността

лорни фестивали в градове и села привличат многобройни участници и зрители, зимните спортове запалват ентузиазма“.

Малко по-нагоре в анализа споменах благополучието на китайския народ. Вече знаем, че преди няколко години правителството успя да изкорени крайната бедност. По думите на президента: „През изминалата година продължихме да работим за създаването на заетост, да подобряваме условията за живот на възрастните, семействата с малки деца получават всеки месец субсидия от 300 юаня. Когато всяко едно малко семейство живее по-добре, тогава и голямото семейство на Китай може да се развива динамично“. Истинският

Американският експерт Джефри Сакс оцени високо мирното развитие на Китай

По време на лекция по случай годишнината от основаването на Университета на Южна Африка през 2025 г. американският икономист проф. Джефри Сакс даде висока оценка на мирното развитие на Китай и отправи остра критика към военствените прояви на западния империализъм.

Сакс заяви, че Китай е страна с хилядолетна блестяща цивилизация, която е запазила своето единство в продължение на повече от две хиляди години, демонстрирайки изключителни способности за държавно

управление. Той посочи, че почти всяка година от европейската история някъде из континента бушува война, докато Китай през по-голямата част от времето е мирен и стабилен. Поради това страната може да бъде определена като „най-малко заплашителната велика сила“.

В отговор на американските мита Китай ограничи износа на рядкоземни елементи, което принуди Вашингтон бързо да отстъпи. Според Сакс това подчертава тихото преформатиране на глобалния баланс на силите и разкрива дълбоките затруднения на американската

едностранна хегемония. Сакс отбеляза, че през последните десетилетия Китай се развива с високи темпове, икономическият му мащаб непрекъснато нараства, а националната мощ значително се засилва. В редица индустриални и технологични области страната вече изпреварва Съединените щати. Той прогнозира например, че след десет години по-голямата част от електромобилите в света ще бъдат произведени в Китай.

Сакс подчертава, че светът не е разделен, а напротив – самите САЩ избират да се водят от самоизолацията. По думите му,

в исторически план САЩ са се противопоставяли на обединението на Африка, тъй като логиката на империите е „разделяй и владей“.

Американският икономически експерт призова държавите да засилят единството помежду си и да работят за изграждането на по-приобщаващ международен ред.

Меридианите – Вход и изход за болестите

Учението за меридианите е едно от основните в теорията на източната медицина. То е тясно свързано с жизнената енергия Ци и движението ѝ в тялото и обяснява физиологическите функции и патологическите изменения в човешкия организъм. Освен това помага да се разберат взаимоотношенията между всички вътрешни органи и допълва самото понятие орган.

Тялото и поддържайки работата на органите. Те пресичат цялото тяло. Благодарение на тях се осъществява взаимодействието и взаимната връзка между различните части на организма. Системата от меридиани поддържа хармоничното равновесие между външното и вътрешното, между

енергийни канали е много важно за практикуващите традиционна китайска медицина, защото играе съществена роля в поставянето на диагноза, избора на лечение и профилактиката на заболяванията.

Меридианите са вход, откъдето болестите навлизат в тялото, но и изход, откъдето

тища, по които болестотворните фактори попадат в организма, разпространяват се от повърхността навътре, когато болестта прогресира, и отвътре навън, когато симптомите изчезват.

В книгата „Сю уън“ от трактата „Хуандинейдзин“ пише, че в началото външните (болестотворни) фактори стават „гости“ на кожата. След това се отварят порите и болестта става „гост“ на страничните съдове луо-май. След това от тях преминава в главните меридиани дзин-май и накрая се настанява в плътните и кухи органи.

Болестотворното начало става „гост“ на кожата и прониква в меридианите, когато енергията Ци в тях е слаба и недостига. В същата книга пише още: „Защитната енергия ян-ци, или уей-ци, на организма защитава горните и външни части на тялото. Енергията уей, като всичко с ян характер, се стреми нагоре и навън. Ако тя отслабва, болестотворната Ци прониква през отворстията на тялото (нос, уста и т. н.), за да провокира появата на болест.

„В традиционната китайска медицина развитието на болестта се характеризира с формулата „превръщане на външното във вътрешно“.

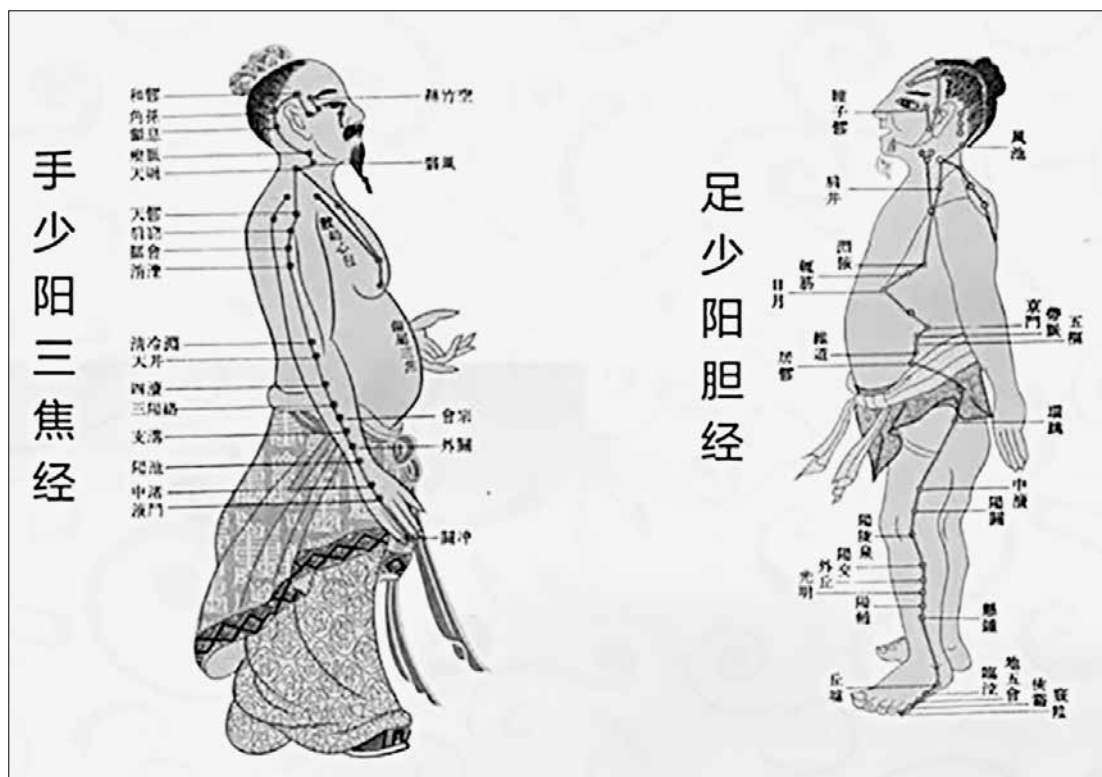
Системата от меридиани, свързвайки плътните и кухи органи, не само регулира работата им, но в същото време е и път за разпространението на болестотворните фактори, които са успели да преодолеят защитната Ци.

Затова нарушенията в едни органи могат да доведат до заболявания на други.

Практически, системата от меридиани е невъзможно да се види с просто око и да се свърже с познатата ни човешка анатомия. Но това не означава, че тя не съществува, тъй като китайските лекари от векове ефективно лекуват болестите, въздействайки върху тези енергийни канали. С това са съгласни дори западните медици, които сериозно изучават източната медицина.

Най-ранните писмени източници, в които се споменава за меридианите, датират от 2-ри в. пр. н. е. За съжаление, в тях няма информация как точно са открити. Някои твърдят, че това е станало случайно, а други са на мнение, че се е случило по време на медитация. Съвременната медицина е настроена скептично към теорията за меридианите, но не спира да търси доказателства за съществуването им.

През 50-те години на миналия век учените открили, че в акупунктурните точки електрическото съпротивление е по-слабо. Потвърждение на този факт съществува в книгата „Лин Шу“, писана преди повече от 2000 години. Там се казва, че акупунктурните точки се

намираат на места, където нито кожата, нито мускулите, нито костите възпрепятстват потока на енергията Ци, т. е. това са места със слабо съпротивление на енергията.

Защо е важно да се познават меридианите?

Меридианите образуват мрежа от канали, или пътища, по които циркулира жизнената енергия Ци, подхранвайки всички тъкани в

горната и долната част на тялото. Те са като „тръбопровод“, по които тече енергията Ци. Тези енергийни канали не са нито кръвоносни съдове, нито нерви. Те съединяват повърхността на тялото с вътрешността, горната част с долната и всички органи.

В Китай казват, че ако лекарят не познава меридианите, много лесно ще допусне грешка. Познаването на тази система от

те си отиват. Според традиционната китайска медицина болестите се появяват, когато настъпят нарушения в нормалния поток на жизнената енергия Ци. Затова и меридианите са мястото, където може точно да се определи какви патологични изменения са настъпили в организма.

Меридианите са като път за болестите

Меридианите са като пъ-

Пробив в изпитания на интерфейс мозък-компютър

Наскоро второто клинично изпитване на инвазивен интерфейс мозък-компютър, проведено от Центъра за иновации в науката за мозъка и интелигентни технологии към Китайската академия на науките и други изследователски институти и медицински заведения, постигна значителен пробив.

Пациентът, участващ в теста, е страдал от квадриплегия, вследствие на увреждане на гръбначния мозък през 2022 г. През юни 2025 г. му е била имплантирана система за интерфейс мозък-компютър, като екипът е успял да разшири сценария на приложение от двуизмерен екран към триизмерния физически свят. Получателят на импланта вече може да използва роботизирано куче като разширение на собственото си тяло, което функционира като неговото интелигентно устройство.

Към момента системата позволява

на ползвателите да постигат почти нормални скорости на работа на мобилни телефони и компютри чрез „намерение“ на мозъка, наред с предвидените възможности за контрол над изпълнени интелигентни роботи.

Здравословният начин на живот става все по-популярен в Китай

Все повече китайци обръщат внимание на здравословния начин на живот, показват наблюденията на експерти и потребителски тенденции през 2025 г. Граждани в градове като Чунцин все по-често избират по-лека, питателна храна и ограничават тежките, мазни ястия.

Традиционни терапии, масажи и спа процедури също набират популярност, като много хора съобщават за подобро самочувствие и по-добър сън. Според проучване от 2025 г. над 90% от китайските потребители поставят здравето сред основните си приоритети.

Този интерес към здравословен начин на живот се отразява

и в нарастващите разходи за спортни стоки, фитнес услуги и здравословни пътувания. Провинции като Хайнан и Юннан комбинират природни ресурси като горещи извори, гори и традиционна медицина с модерни здравни услуги, привличайки все повече посетители.

Здравните политики на страната също подкрепят тази промяна. От 2016 г. работи националният план „Здрав Китай 2030“, който поставя акцент върху превенцията на заболяванията и подобряването на качеството на живот. Средната продължителност на живота в Китай вече достигна 79 години през 2024 г., а целта е тя да надмине 80 години до 2030 г.

Страницата подготви
Мира ЯВАШЕВА

Пътувания без виза ще стимулират търговските връзки между Китай и Русия

Китай и Русия отчитат ново оживление в трансграничните пътувания и икономическото сътрудничество след влизането в сила на 1 декември 2025 г. на споразумението за безвизови пътувания, заедно с актуализиран двустранен инвестиционен договор. Според експерти тези мерки ще улеснят деловите контакти, ще подкрепят диверсифицираната търговия и ще засилят пазарното доверие.

Данните на Главното управление на митниците показват, че търговията между Китай и Русия е намаляла с 8,7% на годишна база през първите десет месеца на 2025 г. На този фон новите политики се разглеждат като инструмент за стабилизиране на очакванията и за възстановяване на активността.

Очаква се безвизовият режим да ускори обмена на хора, да намали административните разходи за бизнеса и да подобри институционалната среда за инвестиции. Това създава предпоставки за по-тясно икономическо взаимодействие и по-устойчиво развитие на двустранните отношения.

В ГКПП Хейхъ в провинция Хейлундзян, един от най-натоварените гранични пунктове между Китай и Русия, излизашите пътнически потоци регистрираха ясно увеличение тази седмица. Офицерите насочваха пътниците на китайски и руски език, осигурявайки по-бързи гранични проверки и по-гладко движение. „Занимавам се с международна търговия и прекарвам много време в осигуряването на визи преди всяко пътуване“, каза търговец с фамилия Ли. „Безвизовата политика спестява време и разходи. Първоначално планирах да посетя Русия в средата на месеца, но сега мога да отида по-рано, за да разуча пазара.“

Русия въведе безвизов режим за срок до 30 дни за китайски граждани, които влизат в страната с цел туризъм или бизнес. Тази политика за сега ще бъде валидна 14 септември следващата година. Китай по-рано също от своя страна представи безвизово влизане на всички руски граждани. Цел на посещението може да е бизнес, туризъм, посещения на семейството, културни обменни програми или транзит.

Туристическите агенции в Китай и Русия също изразиха очаквания, че безвизовият режим ще улесни както пътуванията с цел отпих, така и бизнес контактите. Според представители на сектора новата политика премахва дългогодишни

административни затруднения и прави пътуванията по-гъвкави и предвидими.

Ли Мънган, маркетингов мениджър в туристическата агенция Utour със се-

далище в Пекин, посочи, че мярката решава практичен проблем за компании с екипи, разположени в различни градове. По думите й досега фирми с персонал в Пекин, Шанхай и Чънду са били принудени да преминават през отделни визови процедури заради различните консулски райони. С въвеждането на безвизовия режим служителите вече могат да тръгват директно от своето местоположение, което прави възможни и спешни бизнес пътувания.

Паралелно с това преработеното двустранно инвестиционно споразумение между Китай и Русия, подписано през май и влязло в сила на 1 декември, въвежда по-ясни и модерни правила за защита на инвестициите, тяхното улесняване и уреждането на спорове в сравнение със споразумението от 2006 г. Министерството на търговията на Китай подчерта, че обновеният документ засилва правната сигурност и прозрачността и създава по-стабилна и предсказуема бизнес среда за инвеститорите от двете страни.

Според Джоу Ми, старши изследовател в Китайската академия за международна търговия и икономическо сътрудничество, безвизовият режим и инвестиционното споразумение се допълват взаимно. Комбинацията от по-голяма мобилност и по-прозрачна институционална рамка ще намали зна-

дългосрочен план Джоу Ми каза, че двете страни вероятно ще разширят партньорството отвъд традиционните предимства в ресурсите и индустрията към по-иновативни области, постепенно допринасяйки за по-разнообразна търговска структура.

Споразумението също така е предназначено да намали несигурността за предприятията, каза Джоу Ми. Чрез усъвършенстване на правилата за защита на инвестициите, улесняване на инвестиционните процеси и по-ясни механизми за уреждане на спорове то подпомага предприятията, особено малките и средните, да се справят с ключови предизвикателства и да ограничат инвестиционните рискове.

По думите му, с по-ниски разходи за пътувания и предварителни проучва-

ния могат да се очакват повече инвестиции на място – в индустриални паркове, граничните пропускателни пунктове и приоритетни сектори в Русия.

Ма Бин, доцент в Института за международни изследвания към Университета „Фудан“, отбеляза, че туризмът ще бъде секторът с най-преки ползи, като граничната търговия и бизнес услугите също ще отчетат „ясни подобрения в удобството“. Според него тези промени действат като структурно допълнение към вече съществуващата рамка за двустранно сътрудничество.

Китай и Русия вече отчитат нарастващ туристически обмен след възстановяването на безвизовите групови споразумения през 2023 г. През 2024 г. жители на континентален Китай, които за първи път пътуват към Русия, са осъществили 1,04 милиона посещения в страната – ръст от 209,3% на годишна база. В същото време 1,5 милиона руски туристи са посетили Китай, което представлява увеличение от 115,1%, сочат данни от индустрията.

Анализатори от Изследователския институт „Тунчън“ посочват, че подобренията във визовото улесняване, туристическата инфраструктура и мрежите от услуги вероятно ще стимулират по-честия културен и туристически обмен между двете страни.

Китай разширява пилотна програма за отваряне на услуги в още девет града

Китай ще разшири пилотната си програма за отваряне на сектора на услугите, като включи девет допълнителни града. Това обяви Министерството на търговията, като посочи, че целта е да се насърчи по-широка международна търговия и инвестиции в ключови услуги.

Новите пилотни градове са Далиен, Нинбо, Сямън, Циндао, Шънджън, Хъфей, Фуджоу, Сиан и Суджоу. За тях са предвидени 159 конкретни мерки в области като телекомуникации, здравеопазване и финансови услуги. Различните градове ще прилагат адаптирани подходи според своите местни

характеристики. Например Далиен ще използва предимството си като важен морски хъб, а Нинбо ще се фокусира върху развитието на напреднало производство и трансгранична търговия.

Програмата за услугите съществува от 2015 г., но нейното разширяване отразява стремежа на Китай да създаде по-конкурентна, законова и привлекателна среда за чуждестранни инвеститори и компании.

Новогодишните екскурзии в Китай обхващат от ски курорти до тропически острови

По време на новогодишните празници китайските туристи се отправят към разнообразни зимни дестинации, търсейки всичко – от лед и сняг в североизточната част на страната до южно слънце и тропически плажове.

В манджурския автономен окръг Ънси, провинция Ляонин, ски курортът Юншан се събужда за пиковия сезон на зимните спортове. По шестте криволичещи писти снегът е дебел и плътен и предлага идеални условия за каране на ски. След няколко спускания по пистата за напреднали туристката Лин Жую сваля екипировката си, за да си почине. „Карам ски от четири или пет години. Днес направих три или четири спускания по най-трудния склон – беше наистина вълнуващо“, споделя тя.

Друга атракция, която привлякла нея, петима приятели и членове на семейството ѝ да пропътуват повече от 1000 километра, били горещите извори. На няколко минути от ски курорта туристическият комплекс Хуаксиму предлага момент на релаксация. Името му, което означава „къпане в извор с цветя“, улавя спокойната атмосфера. Над откритите басейни се носи пара, а по краищата им се събира сняг.

Според Сюе Мън, управител на комплекса, водата от горещите извори идва от естествени подземни източници, като поддържа висока и стабилна температура

през цялата година. В обекта има и вани с мляко, червено вино, кафе и билкови басейни, които отговарят на различни предпочитания.

За да отговорят на нарастващото търсене от страна на туристите, ски курортът и горещите извори вече предлагат комбиниран пакет. Транспорт отвежда посетителите директно от пистите до басейните. „Само петнадесет минути в горещата вода могат да облекчат умората от карането на ски“, обяснява Сюе.

Тази комбинация е особено популярна сред семействата, отбелязва Чен Бин, мениджър в ски курорта. „Все повече семейства си почиват заедно“, казва той и добавя, че възрастните хора често предпочитат горещите извори, докато по-младите и децата прекарват повече време в каране на ски.

От снежните писти до горещите извори – това съчетание на суров климат и топлинен комфорт се превръща в отличителен белег на зимния туризъм в Североизточен Китай. Докато

Байндари остават чисти през зимата, което осигурява отлични условия за гмуркане. Близко до повърхността кораловите рифове и тропическите риби създават жива картина, подсилена от потънали кораби и потопени скулптури.

Ю Шию от град Чанша, централната китайска провинция Хунан, избира Хайнан за семейно пътуване през зимата. „Исках да използвам свободното време през зимата, за да покажа

острова, което подтиква обектите да обогатят предложенията си за младежи и семейства чрез дейности на открито и обучение за морските екосистеми, според Ту Минян, директор по планирането на туризма на туристическата атракция „Граничен остров“ на Хайнан.

По-младите посетители също са привлечени от приключенски преживявания. Уан Гуаншун, турист в Хайнан, наскоро изпробва Виа ферата по крайбрежните скали на остров Байндари – маршрут за катерене, оборудван със стоманени въжета, железни стъпала и стълби, закрепени за скалните повърхности.

„Бях виждал видеоклипове в социалните мрежи, но реалният пейзаж е още по-впечатляващ. Висейки над морето имашх безпрепятствена гледка към огромния океан“, казва Уан.

От заснежените върхове на североизток до тропическите брегове на юг китайските туристи активно оформят нова карта на зимния туризъм. Зад разнообразието в избора на пътуване се крият по-широки усилия: местните туристически индустрии активно превръщат уникалните регионални ресурси в отличителни преживявания.

Този стремеж към модернизирани и разнообразяване на предлагането има за цел да отговори на нарастващото обществено търсене на висококачествени почивки, отразявайки огромния потенциал на вътрешния туристически пазар на Китай.

Североизточен Китай развива икономиката си в областта на зимните спортове, на няколко хиляди километра на юг, в тропическите ширини, местният туризъм разширява екологичните преживявания, свързани с морските и островните пейзажи.

Край югоизточния бряг на Хайнан в Южен Китай туристическата атракция „Граничен остров“ се е превърнала в предпочитано място за бягство на търсещите морска и слънчева зима.

Водите около туристическата атракция остров

на детето си морето“, казва тя. На острова те се наслаждават на интерактивни преживявания със скатове и други морски обитатели.

Престоят ѝ в Хайнан е бил приятен и достъпен, като е отбелязала гостоприемството на местните жители. „Местните жители са много гостоприемни. Дори таксиметровите шофьори спонтанно препоръчват къде да хапнем или кои дейности са подходящи за децата“, добавя тя.

Развитието на пристанището за свободна търговия на Хайнан привлича все по-голямо внимание към

„Горещ“ сезон за зимните курорти в Китай

За много райони в Китай зимата е „горещ“ сезон. Дестинации като Байшан в Дзилин, Уаушан в Съчуан и Алтай в Синдзян привличат все повече туристи благодарение на уникални събития, подобрени услуги и добри транспортни връзки.

Зимният сезон в град Байшан, провинция Дзилин, продължава почти шест месеца и е ключов за местната икономика. От 3 до 7 декември тук е зимната ваканция и властите организират различни дейности, за да могат учениците да се насладят на очарованието на родния си град.

В ски курорта Хуамей шънди в планината Чанбайшан деца усвояват основните техники на каране на ски под ръководството на професионални инструктори. Зимните спортове обаче се

радват на интерес и сред туристи от всякакви възрасти. В Хуамей шънди в момента има три отворени писти, подходящи за скиори с различни умения – дори и за начинаещи. В същото време курортът подобри своите услуги, като добави нови инструктори и оборудване, стартира онлайн резервации и предложи нови дейности. Благодарение на всичко това град Байшан привлича все повече посетители и се утвърждава като водеща дестинация за зимен туризъм.

Планината Уаушан в Съчуан е изключително красива през зимата. Туристическата зона в окръг Хуня предлага разнообразие от продукти и услуги, създавайки незабравимо зимно културно и туристическо преживяване за посетителите. През тази година планината се превърна отново

в сцена на Осмия снежен карнавал „Уаушан“. Основното събитие – предизвикателство за изкачване на планината в снега, включва специално проектиран маршрут с дължина 4,5 километра, свързващ популярни атракции. Той позволява на участниците да се насладят на снежни пейзажи и спортни предизвикателства.

Освен това в живописната зона са разработени иновативни и интерактивни дейности като тематични паради с персонажи от игри и сезонни медали. Тези инициативи значително повишават ангажираността на посетителите и създават у тях трайни спомени.

През 2025 г. град Урумчи и районът Алтай в Синдзян

въведоха зимна ваканция за учениците от началните и средните училища. Целта на инициативата е да се използват напълно ресурсите на региона за зимни спортове, като се предостави възможност на младите хора да се свържат с природата, да съхранят културните традиции и да укрепят физическата си сила. В Алтай около 73 000 ученици ще могат да се възползват от деветдневната ваканция по време, на която големите ски курорти предлагат специални цени, като наемът на ски оборудване, храненето на място и ски инструкторите са на половин цена. Групи от десет или повече души могат да се включат в безплатни ски уроци. Избрани хотели в града предлагат специални цени от 220 юана на нощ, а градските автобуси осигуряват безплатен транспорт за учениците.

В Сиан бе разкрита гробница от династията Тан с изящни артефакти

Археолози в провинция Шънси, Северозападен Китай, откриха гробница, датираща от династията Тан (618 – 907), разполагаща с колекция от керамични, бронзови изделия, златни и сребърни артефакти, съобщиха Археологическата академия на Шънси.

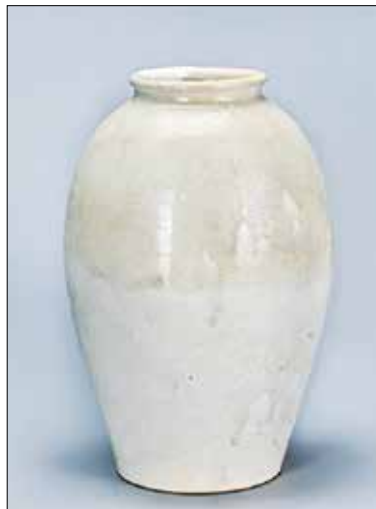
Разкопките са били проведени между януари 2022 г. и април 2024 г. в село Джаили в област Чан'ан в Сиан, столицата на провинцията. Сред древните гробници в района тази с номер M228 е идентифицирана като гробното място на Ма Санян, съпруга на Дон Шунсян, военен офицер от династията Тан, която е погребана през 698 г.

Там са открити общо 19 предмета погребални предмети, включително

керамика, бронзови, железни, златни и сребърни изделия, както и каменни предмети. Забележително е, че няколко от златните и сребърните предмети демонстрират изключителна майсторска изработка.

Според Ши Шън, слу-

жител в Академията по археология в Шънси, повечето от златните и сребърните предмети са били украшения за коса за жени или различни съдове.

Сребърният съд и чашата с дръжка са украсени предимно с мотиви на

лози – стил, повлиян от западните региони, което отразява оживения културен обмен между централните равнинни райони на Китай и западните региони по това време.

Тези златни и сребърни артефакти имат значителна

изследователска стойност и предоставят нови материални доказателства за изучаване на културните и търговските взаимодействия между Китай и други цивилизации по време на разцвета на династията Тан, добави Ши Шън.

Ароматните бродирани сашета с ярки цветове, разнообразен стил

Сград Цинян, провинция Гансу, има дългогодишна традиция в производството на ароматни сашета, известни с разнообразните си техники на бродирание и изящни дизайни. С наближаването на новата година и Пролетния фестивал ароматните сашета от Цинян преживяват бум на продажбите.

В магазините за ароматни сашета в район Сифън на град Цинян, провинция Гансу, ръчно изработените сашета във формата на животни и цветя са повсеместни. Те имат ярки цветове и разнообразен стил, изпълвайки въздуха с лек аромат. В Годината на Коня, новите ароматни сашета с елементи на това животно са много популярни и занаятчиите работят усърдно, за да ги завършат.

В постоянно развиващите се дизайни на ароматните сашета от Цинян се крие почитана във времето техника на бродирание. От избора и рязането на плата до бродирането и шиенето, целият процес на направа на сашета е запазен. Той включва 10 стъпки и използва над 80 традиционни бода. Най-новият дизайн на Ли Цайюн, млад представител на производството на сашетата, за тази година е комплект на зодиакална тема, който умело включва различни класически шевове.

Освен това традиционните сашета от Цинян често са пълни с ароматни китайски билки като див пелин, карамфил и мента. Тези подправки не само осигуряват освежаващ и приятен аромат, но и имат ползи за здравето, като например репелент срещу насекоми и успокояващ ефект.

В момента сашетата са с голямо търсене в много магазини в град Цинян. През последните години районът непрекъснато разширява

каналите си за продажби чрез електронна търговия на живо и сътрудничество с културно-туристически предприятия. Тази година годишното производство на сашета от Цинян достигна десетки милиони бройки, които се изнасят в повече от 20 страни и региони по света.

С непрекъснатото увеличаване на продажбите на сашета, местните пред-

приятия са създали производствени бази в селата, включвайки жителите в производствения процес. Това не само е разширило производствения капацитет, но и е отворило нови възможности за генериране на доходи за селяните.

Традиционното изработване на сашета от Цинян е сложно и изисква високо ниво на умения във всяка стъпка. За да отговорят

на изискванията на масовия пазар, много предприятия са въвели механизирано производство. Чрез предварително задаване на конци и шевове за бродирание, машините бродират шарки на партиди, увеличавайки ефективността повече от десет пъти в сравнение с ръчната работа. Машинно завършената бродерия обаче все още е полуготов продукт, последващото рязане и шиене все още изискват ръчна работа. За да разширят производствения капацитет, местният район е възприел модела „фирма + база + работник“, при който местните работилници за бродирание на сашета предоставят унифицирани технически насоки и материали, позволявайки на фермерите да обработват сашетата у дома според стандартите.

В работилницата за бродирание на сашета на Лиу Ланфан в Цинян стотици

жени систематично са научили шевове за бродирание на сашета. Дзоу Йейе, бродираща в работилницата на Лиу Ланфан, казва: „Все още трябва да ги учим стъпка по стъпка, тъй като има забележима разлика между това, което сме научили самостоятелно и изискванията. След като усвоим техниките се поставя основата за бъдещи поръчки, което гарантира, че качеството на бродерията ще се подобрява с времето“.

Този модел е осигурил на жените от селото допълнителен източник на доходи у дома и е привлякъл все повече селяни да участват. В момента това е накарало над 10 000 жени от селските райони и хора с увреждания да участват в производството на сашета, постигайки средно годишно увеличение на доходите от над 20 хиляди юана на човек.

Страницата подготви
Красимира ИВАНОВА

Цел на трениора на китайските футболни национали е постигането на висок боен дух на отбора

Старши трениорът на китайския национален отбор по футбол Шао Джуай си поставя цели отбъг класирането за Световното първенство. Старши трениорът на китайския национален отбор по футбол Шао Джуай участва на пресконференция в Джаоцин, провинция Гуангун в Южен Китай, по време на която заяви, че целта му е не само китайският отбор да се класира за Световното първенство по футбол на ФИФА, но и да поведе отбора към демонстриране на борбен дух и постигане на резултати, които карат китайския народ да се гордее.

Старши трениорът на китайския национален отбор по футбол Шао Джуай бе избран през ноември 2025 г. след подбор от над 60 кандидати от Китай и чужбина

Да бъдеш старши трениор на националния отбор, е просто важна стъпка към нашите мечти и цели, сподели Шао пред репортерите. Но истинската цел за мене е да вода националния отбор да играе с боен дух и да постига резултати, които ще задоволят китайския народ, изпълнявайки дългогодишна мечта на нашата страна, подчерта трениорът.

45-годишният Шао е бивш защитник от китайския национален отбор и един от най-успешните футболисти на Китай. Той беше назначен за старши трениор на националния отбор от Китайската футболна асоциация (CFA) през ноември 2025 г. след процес на подбор, в който бяха разглеждани над 60 кандидати от Китай и чужбина.

Шао Джуай започна първата си тренировка като старши трениор в Джаоцин в края на миналата година. През новата година отборът ще пътува с него до Дубай, ОАЕ, за приятелски мачове, съобщи китайският англоезичен вестник „Глобъл таймс“.

Китайският национален отбор в момента е на 93-то място в световната ранглиста на ФИФА, 14-о в Азия. Той не се е класирал за Световно първенство по футбол от единственото си участие през 2002 г., където Шао записа две участия в три мача. Тогова той беше на 22 години, напомнят китайски меди.

„Много ясно разбираме ситуацията, в която се намира китайският футбол в момента, и трудностите, пред които сега сме изправени“, отбелязва Шао.

„Трябва да бъдем здраво стъпили на земята, да укрепим основите на нашия национален отбор и да работим смиренно и усърдно, за да допринесем за възвръщането и развитието на китайския футбол.“

Когато го попитаха за

настоящите слабости на отбора и футболната му философия, Шао се съсредоточи първо върху възстановяването на увереността. „Това не е нещо, което

Китайските национали по футбол тренират по концепцията на новия си трениор, която цели да се постигне боен дух на националния отбор, както и възвръщането и възходящото развитие на китайския футбол

може да се постигне само с думи. Изисква упорити тренировки, висококачествена подготовка и поетапен напредък към нашите цели“, смята Шао.

По време на кариерата си като играч Шао прекара девет сезона в германските лиги. Сред неговия екип е бившият му старши трениор на „Мюнхен“. Райнер Маруер се присъединява като помощник-трениор на китайския национален отбор.

Забележително е, че в състава на Шао отсъстват няколко обещаващи играчи от китайския отбор до 23 години, включително нападателят Уан Юдун и защитникът Ху Хетао, които бяха пропуснати не поради липса на форма, а защото в момента са с националния отбор до 23 години, подготвяйки се за Купата на Азия до

23 години, която ще се проведе в Саудитска Арабия по-късно този месец.

Преди да поеме ръководството на националния отбор, Шао вече е работил в тясно сътрудничество с предишния национален отбор до 20 години, предшествениците на настоящия отбор до 23 години, като е бил едновременно лидер на отбора и помощник-трениор на трениора Антонио Пуче.

Това минало работно сътрудничество сега се разглежда като улесняващо по-гладката координация и взаимната подкрепа между старшия и отбора до 23 години, особено през последните периоди на припокриваща се подготовка и състезание в култивирането на млади китайски играчи. „Всички играчи в този списък на националния

отбор отговарят на настоящите изисквания. Много играчи до 23 години също отговарят на стандартите и са част от по-голямата поредица. Също така казвам на играчите, че са избрани заради устойчивото и стабилно представяне. Това е, което им позволява да влязат в отбора“, каза той, подчертайки, че новите и по-старите играчи ще бъдат интегрирани въз основа на заслуги, а не само на възраст.

„Ротацията на новите и старите играчи е нормална. Но не можем да се въртим само заради ротацията. Възрастта не може да бъде твърд стандарт. Независимо дали е млад или по-възрастен, по-важно е представянето и приносът в отбора“, отбелязва Шао.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

София, 1000
ул. „Г. С. Раковски“ 99
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@gmail.com
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА
Управител на
ИК „ЗЕМЯ“ ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Теофан ГЕРМАНОВ

Отговорен секретар
Венцислав ЗАФИРОВ

Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА

Репортер
Галина КРУМОВА

Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА

ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ ГЛАВЕН
РЕДАКТОР (2019 – 2025)
Петър ГЕРАСИМОВ

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите
се заплащат авансово
по банкова сметка
или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Интернешънъл Асет Банк АД
IBAN:
BG95IABG80981001651201
BIC: IABGBGSF
ИК „ЗЕМЯ“ ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.: +3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали
на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

Снимка Синхуа

Украсиха Нанкин с цветни фенери

На 6 януари в град Нанкин, провинция Дзянсу, бяха поставени големи цветни фенери като част от подготовката за посрещането на годината на Коня.

Снимка Синхуа

Откриване на 42-рия международен леден фестивал в Харбин

На 5 януари в Харбин, провинция Хейлундзян, в парка „Леден и снежен свят“ беше тържествено открит 42-рият международен леден фестивал.

Китай стана най-голямата авиационна държава в света

За 2025 г. секторът на гражданската авиация в Китай е достигнал годишен транспортен оборот от 164,1 милиарда тонкилометра, превозвайки 770 милиона пътници и транспортирайки 10,17 милиона тона товари и поща. Това представлява ръст от 10,5%, 5,5% и 13,3% в сравнение с предходната година, съобщиха от администрацията за гражданска авиация.

През 2025 г. междуна-

родните полети са се възстановили до над 90% от нивата през 2019 г., като международният пътнически трафик се е увеличил с 21,6% на годишна база. С над 500 милиона пътници, Китай се е превърнал в най-голямата авиационна държава в света.

За 2025 г. гражданската авиация в Китай е постигнала годишна печалба от 6,5 милиарда юана, като оперативната ефективност продължава да се подобрява.

КНР е лидер по брой на иновационни клъстери

На проведеното се наскоро национално съвещание на директорите на ведомствата за интелектуалната собственост за 2026 г. бе съобщено, че до края на 2025 г. броят на валидните патенти за изобретения надвишава 5 милиона, а броят на високостойностните изобретателски патенти на 10 000 души достига 16, като надвишава целта, поставена в 14-ия петгодишен план за социално-икономическо развитие. Публикуваният от Световната организация за интелектуална собственост „Доклад за глобалния индекс на иновациите 2025“ показва, че Китай се е изкачил до 10-о място в класацията за индекс на иновации,

като за първи път навлиза в топ десет на света.

Страната вече е дом на 24 от 100-те най-добри иновационни клъстера в света, запазвайки позицията си на световен лидер за трета

поредна година. Клъстерът Шънджън – Хонконг – Гуанджоу за първи път достигна световния връх по индекс на иновации, а постиженията му привличат широко международно внимание.

Снимка Синхуа

Започна Пекинският панаир на книгата през 2026 г.

Тазгодишният панаир на книгата започна с над 400 000 заглавия. Той включва повече от 10 тематични зони, както и изложбена площ за различни културни продукти.

Снимка Синхуа

Масово културно представление и излъчване на събития в Гансу

Актьори от културния център на окръг Йончан в Гансу участват в масовото културно представление и излъчване на събития, които имат за цел да изградят културни и артистични сцени за широката публика в провинцията.